

АГАТА КРИСТИ УБИЙСТВО В ЗАДНАТА УЛИЧКА

Част 18 от „Еркюл Поаро“

Превод от английски: Венелин Мечков, 1994

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

— Ще дадете ли едно пени за паметта на именника^[1], сър?

На немитото личице на момченцето бе изписана умолителна усмивка.

— Няма да ти дам, разбира се — отвърна троснато старши инспектор Джап. — И ето що, господинчо.

Последва кратко конско евангелие. Недоумяващото хлапе побърза да се измъкне, като в движение предупреди другарчетата си.

— Момчета, ако не е ченге, главата си режа!

Малката дружинка си плю на петите, без да прекъсва песента си.

*Помнете, помнете
пети ноември!
Защото няма причина
да бъде забравен
барутният заговор
в деня на предателя.*

Спътникът на старши инспектора — дребен възрастен човек с яйцевидна глава и големи мустаци, подхождащи по-скоро на военен, леко се усмихна.

— *Tres bien*^[2], Джап. Вашата проповед бе безупречна — отбеляза той. — Поздравявам ви!

— Така си е то, дори и деня на Гай Фокс използват като повод за просия! — отвърна Джап.

— Любопитна традиция — рече сякаш на себе си Еркюл Поаро. — Фойерверките продължават да пукат, а личността, на която са посветени, и деянието отдавна са потънали в забрава.

Човекът от Скотланд Ярд се съгласи с думите му.

— Обзалагам се, че повечето от хлапетата нямат представа кой е бил Гай Фокс.

— И скоро без съмнение ще настъпи пълно объркване. Всичките тези *feu d'artifice*^[3] как според вас би трябвало да се приемат? Като почит или като поредно охулване на негодника? Въобще как би следвало да се оцени опита за вдигането на британския парламент във въздуха — като греховно или като благородно дело?

Джам се подсмихна.

— Някои хора са по-склонни да приемат второто.

Двамата мъже се отбиха от булеварда и навлязоха в квартал със сравнително тихи улички. Току-що бяха вечеряли заедно и сега поеха по най-прекия път към апартамента на Еркюл Поаро.

Трясъкът на фойерверките продължаваше да нарушава тишината и от време на време небето засияваше от рояци искри.

— Много подходяща нощ за извършване на убийства — отбеляза професионално Джап. — Сред цялата тази пукотевица никой не би обърнал внимание на един изстрел.

— Винаги ми е изглеждало странно, че повечето престъпници не се възползват от това — вметна Еркюл Поаро.

— Знаете ли, Поаро, понякога почти ми се иска именно вие да извършите убийство.

— Боже мой!

— Да, да. Просто би ми било много любопитно как ще го организирате.

— Драги ми Джап, ако аз извърша убийство, вие не бихте имали и най-малката възможност да разберете как съм го организирал. Нека бъда още по-точен — по всяка вероятност въобще няма да разберете, че е било извършено убийство.

Джап отвърна на тези думи с добродушен дружески смях.

— Голям хитрец сте! — отбеляза снизходително той.

На следващия ден в единадесет и половина сутринта телефонът на Еркюл Поаро иззвъня.

— Да?

— Вие ли сте, Поаро?

— *Oui, c'est moi*^[4].

— Джап е на телефона. Нали си спомняте, че снощи се прибрахме през „Бардсли Гардънс Мюз“?

— Да, разбира се.

— Нали не сте забравили също така, че споделихме колко лесно би било да се застреля човек сред цялата тази пукотевица?

— Не съм.

— Е, точно в уличката, по която минахме, е имало самоубийство. В дома на номер 14. Жертвата е една млада вдовица, мисис Алън. Сега тръгвам за там. Искате ли да дойдете?

— Моля да ме извините, скъпи приятелю, но нима е прието човек с вашата висока длъжност лично да разследва самоубийства?

— Съобразителен сте, не ще и дума. Прав сте, не е прието. Работата е там, че според нашия доктор има нещо странно в тази история. Така или иначе, ще дойдете ли? Имам усещането, че вашето присъствие би било уместно.

— Разбира се, че ще дойда. Номер 14, нали?

— Точно така.

Поаро пристигна на „Бардсли Гардънс Мюз“ почти едновременно с автомобил, от който излязоха Джап и още трима мъже.

Домът на номер 14 очевидно се бе превърнал в център на вниманието. Множество люде — шофьори, съпругите им, момчета за поръчки, добре облечени минувачи и огромно количество деца — бяха втренчили поглед в дома със зинали уста и любопитни очи.

Застанал пред входа униформен полицаи се опитваше да сдържи тълпата. Джап бързо бе обграден от любознателни млади мъже с фотоапарати.

— Засега нямам нищо за вас — рече Джап, давайки им знак с ръка да се отместят. — Вече сте тук, както виждам — обърна се той към Поаро. — Най-добре е да влезем.

Бързо затвори вратата зад себе си и се оказа на долната площадка на стръмно стълбище.

На горната площадка се появи мъж, който разпозна Джап.

— Насам, сър.

Джап и Поаро се изкачиха по стълбището.

Мъжът отвори врата от лявата страна и се озоваха в малка спалня.

— Смятам, че бихте желал да ви докладвам основните резултати, сър.

— Правилно, Джеймсън. Какво можеш да ми кажеш?

Районният инспектор Джеймсън започна доклада си.

— Покойницата е мисис Алън, сър. Живяла е тук заедно с една своя приятелка, мис Плендърлит. Тя била в провинцията и се завърнала тази сутрин. Отключила със собствения си ключ и се изненадала, че не видяла никого. В девет сутринта обикновено идвала една жена, за да почиства. Изкачила се по стълбището и отишла първо в собствената си спалня — стаята, в която се намираме. Сетне прекосила площадката и отишла в стаята на приятелката си. Вратата ѝ била заключена отвътре. Опитала се да отвори, чукала настойчиво, извикала я по име, но никой не отговорил. Тогава се разтревожила и се обадила по телефона в полицейския участък. Това стана в десет и четиридесет и пет. Ние пристигнахме веднага и насилихме вратата. Мисис Алън лежеше на пода, застреляна в главата. В ръката си държеше автоматичен пистолет „Уебли“ калибър 25. Решихме, че съвсем определено става дума за самоубийство.

— Къде е сега мис Плендърлит?

— В хола на долния етаж, сър. Бих казал, че изглежда е хладнокръвна и делова млада дама. Запазила е самообладание.

— После ще поговоря с нея. Първо искам да чуя Брет.

Заедно с Поаро прекосиха площадката и влязоха в отсрещната стая. Висок възрастен мъж вдигна очи към тях.

— Ето те и теб, Джап. Радвам се, че си тук. Работата ми се вижда странна.

Джап пристъпи напред, а през това време Еркюл Поаро бързо огледа спалнята.

Стаята бе много по-голяма от тази, в която бяха преди малко. Имаше огромен висок прозорец. Докато първата стая бе просто спалня, тази бе съвсем определено спалня, превърната в дневна.

Стените бяха боядисани в сребрист цвят, а таванът бе изумруденозелен. Завесите имаха модернистичен сребристозелен десен. Диванът бе тапициран с лъскава изумруденозелена коприна и покрит с възглавнички в златисти и сребристи цветове. Имаше и високо старинно орехово бюро, орехово шкафче и няколко блестящи

модерни хромирани столове. Върху ниска стъклена маса стоеше огромен пепелник, пълен с угарки.

Еркюл Поаро внимателно подуши въздуха. След това се присъедини към Джап, който бе започнал да оглежда тялото.

На пода лежеше, сякаш паднало от някой хромиран стол, тялото на млада жена на около двадесет и седем години. Тя беше със светла коса и нежни черти на лицето. Бе съвсем леко гримирана. Лицето ѝ бе хубаво, със замечтано и може би леко глуповато изражение. На лявата страна на главата личеше съсирена кръв. Пръстите на дясната ръка бяха стиснали малък пистолет. Жената бе облечена в тъмнозелена рокля със сепла кройка.

— Е, Брет, какъв е проблемът?

Джап продължи да гледа неподвижното тяло.

— В позата няма нищо странно — отвърна докторът. — Ако се е застреляла сама и се е свлякла от стола, би трябвало да е точно в такава поза. Вратата бе заключена, а и прозорецът бе залостен отвътре.

— Значи в това отношение всичко е наред, казваш. Какво тогава те смущава?

— Погледни пистолета. Не съм го докосвал, чакам нашите хора да вземат отпечатъци. Погледни го и ще разбереш какво ме смущава.

Поаро и Джап коленичиха и огледаха пистолета отблизо.

— Разбирам какво искаш да кажеш — Джап се изправи.

— Имаш предвид извивката на ръката. На пръв поглед изглежда, че го е стиснала, но всъщност не го държи. Нещо друго?

— Да. Пистолетът е в *дясната* ѝ ръка. Виж сега раната. Пистолетът е бил държан плътно до главата ѝ тъкмо над лявото ухо. Повтарям, над *лявото* ухо.

— Да... — рече Джап. — Нещата май са ясни. Значи според теб не би могла да държи с дясната си ръка пистолет в такава позиция и да стреля?

— Бих казал, че е абсолютно невъзможно. Човек би могъл и да си извие така ръката, но се съмнявам да може да стреля от това положение.

— В такъв случай всичко изглежда просто. Някой я е застрелял и се е опитал да инсценира самоубийство. Какво ще кажеш за заключената врата и залостения прозорец?

На този въпрос побърза да отговори Джеймсън.

— Прозорецът бе затворен и залостен, сър. *Не можяхме обаче да открием ключа от вратата*, макар и да беше заключена.

Джап кимна с разбиране.

— Да, това очевидно не е било изпитано. Който и да е извършителят, заключил е вратата, преди да си тръгне, надявайки се, че липсата на ключа няма да бъде забелязана.

— *C'est bete*^[5], — промърмори Поаро.

— Моля ви, Поаро, не съдете за хората по собствения си блестящ интелект. Именно такава една малка подробност е най-лесно да бъде недогледана. Вратата е заключена и хората я разбиват. Намират вътре мъртва жена с пистолет в ръка и решават, че очевидно се е самоубила, като за целта преди това се е заключила. Не си правят труда да търсят ключове. Ако щете, Поаро, имаме късмет, че мис Плендърлит е съобщила да се обади в полицията. Могло е да ѝ хрумне да извика един или двама шофьори да разбият вратата и в такъв случай никой нямаше въобще да се сети за ключа.

— Предполагам, че сте прав — съгласи се Еркюл Поаро. — Такава би била естествената реакция на повечето хора. Полицията всъщност е последната инстанция, до която се прибегва, нали?

Продължаваше обаче да наблюдава тялото.

— Нещо прави ли ви впечатление? — попита Джап.

Зададе въпроса си с привидна небрежност, но погледът му издаваше, че е нащрек.

Еркюл Поаро бавно поклати глава.

— Разглеждах часовника ѝ.

Наведе се и го докосна с върха на пръста си. Бе красив часовник, инкрустиран със скъпоценни камъни и с черна копринена каишка. Бе на ръката, която държеше пистолета.

— Наистина си го бива — отбеляза Джап. — Сигурно струва доста пари. — След това погледна въпросително Поаро. — Мислите ли, че има значение?

— Напълно е възможно.

Поаро отиде до бюрото. Бе от писалищата с падащ сгъваем плот, подходящ по цвят на мебелировката. В центъра му имаше доста масивна сребърна мастилница, а до нея — красива зелена лакирана преса за попивателна хартия. Отляво до пресата стоеше изумруденозелена стъклена поставка с писалка със сребърна дръжка,

къс зелен восък за подпечатване, молив и две пощенски марки. Отдясно се намираше подвижен календар, показващ деня на седмицата, датата и месеца. От малък стъклен съд, пълен със сачми, стърчеше красиво зелено паче перо. То привлече вниманието на Поаро. Взе го и го огледа, но по него нямаше и следа от мастило. Очевидно бе само декоративно украшение. Единствено писалката със сребърната дръжка бе употребявана, което личеше по зацапания ѝ с мастило писец. След това Поаро погледна календара.

— Вторник, пети ноември — каза Джап. — Вчерашният ден. Съвсем правилно.

Обърна се към Брет.

— Откога е мъртва?

— Била е убита снощи в единадесет и тридесет и три — веднага отговори Брет.

Забеляза учуденото изражение на лицето на Джап и се усмихна.

— Извинявай, приятелю. Реших да се пошегувам. Най-вероятното време, според мен, е единадесет часа плюс-минус един час.

— Аз пък първоначално допуснах, че часовникът ѝ е спрял или нещо от този род...

— Часовникът ѝ наистина е спрял, но на четири и петнадесет.

— Предполагам, че не е възможно да е била убита в четири и петнадесет?

— В никакъв случай.

Поаро бе повдигнал пресата с попивателната хартия.

— Добра идея — одобри Джап, — но май нямаме късмет.

Попивателната хартия върху пресата бе съвсем чиста. Поаро огледа всичките ѝ листове, но и те бяха нови.

След това насочи вниманието си към кошчето за отпадъци.

В него имаше две или три скъсани писма и рекламни обявления. Лесно ги възстанови, тъй като бяха скъсани само веднъж. Молба за парична помощ от някакво дружество за подпомагане на пенсионирани военнослужещи, покана за коктейл на трети ноември и напомняне за час при шивачката. Рекламите бяха от магазин за кожени дрехи и каталог на универсален магазин.

— Нищо особено — отбеляза Джап.

— Странно е...

— Имате предвид това, че самоубийците обикновено оставят писма?

— Точно това.

— Значи, имаме още едно доказателство, че *не* става дума за самоубийство.

Старши инспекторът отстъпи назад.

— Ще кажа на хората си да се заловят за работа. А сега може би ще е най-добре да слезем и да поговорим с тази мис Плендърлит. Ще дойдете ли, Поаро?

Поаро все, още не откъсваше поглед от бюрото и писалищните принадлежности.

Последва Джап, но на излизане от стаята погледът му се спря още веднъж върху красивото зелено паче перо.

[1] Става дума за традиционното отбелязване на годишнината от разкриване на „барутния заговор“, устроен на 5.11.1605 г. от католиците начело с Гай Фокс с цел убийството на крал Джеймс I. Заговорниците поставили буре с барут под сградата на парламента, където кралят трябвало да присъства на заседание. — Бел.ред. ↑

[2] Много добре (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Илюминация с фойерверки (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Да, аз съм (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Странна работа (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ВТОРА

Една врата на тясната площадка на долния етаж водеше към голяма дневна стая, всъщност някогашна конюшня. На стените, шпакловани с гипс, бяха окачени офорти и дърворезби. В стаята имаше две жени.

Едната от тях, седнала на стол до камината и протегнала ръка към огъня, бе мургава млада жена на около двадесет и седем или двадесет и осем години с делови вид. Другата, едра възрастна жена с пазарска чанта, запъхтяно говореше нещо, когато двамата мъже влязоха в стаята.

— ... та насмалко щях да припадна, когато научих това, госпожице. И как можа точно тази сутрин...

— Добре, добре, мисис Пиърс — прекъсна я младата жена. — Предполагам, че тези двама господи са от полицията.

— Мис Плендърлит? — попита Джап.

Момичето кимна утвърдително.

— Аз съм. А това е мисис Пиърс, която идва всеки ден да чисти.

Неукротимата мисис Пиърс отново се обади.

— Та тъкмо обяснявах на мис Плендърлит, че точно тази сутрин сестра ми Луиза Мод получи удар и нали ми е рода, а кръвта вода не става, реших, че мисис Алън няма да има нещо против, ако малко...

Джап умело я прекъсна:

— Напълно ви разбирам, мисис Пиърс. А сега, бихте ли имали добрината да отидете с инспектор Джеймсън в кухнята и да дадете показания?

Като се отърва по този начин от красноречивата мисис Пиърс, която се запъти към кухнята в компанията на Джеймсън, без да престава да говори, Джап се обърна към момичето.

— Аз съм старши инспектор Джап. Мис Плендърлит, бих искал да ми кажете всичко, което знаете по въпроса.

— Разбира се. Откъде да започна?

Самообладанието ѝ бе забележително. По нищо не личеше да е шокирана или потънала в скръб, ако се изключеше известна скованост.

— В колко часа пристигнахте тази сутрин?

— Струва ми се, че някъде около десет и половина. Старата лъжкиня мисис Пиърс още не беше дошла...

— Това често ли се случва?

Джейн Плендърлит сви рамене.

— Поне два пъти седмично идва чак в дванадесет или въобще не идва. Уговорено е да идва в девет. Два пъти седмично обаче се оказва, че или „нещо не ѝ е добре“, или някой неин близък роднина е тежко болен. Всички тези приходящи прислужници са еднакви. Тази не е лоша от другите.

— Отдавна ли работи мри вас?

— От месец. Предишната крадеше.

— Продължавайте, мис Плендърлит.

— Платих на шофьора на таксито, взех си куфара, поогледах се за мисис Пиърс, не я открих и се качих горе в спалнята си. Поразтребих малко и след това реших да се отбия при Барбара, имам предвид мисис Алън — и видях, че вратата ѝ е заключена. Опитах се няколко пъти да отворя, като натиснах дръжката, след това почуках, но никой не ми отговори. Тогава слязох долу и се обадох по телефона в полицията.

— *Pardon!* — Поаро вметна чевръсто въпроса си. — Не ви ли дойде първо на ум мисълта да се опитате да разбиете вратата? С помощта на някой от шофьорите от квартала например?

Тя го погледна хладно със сиво-зелените си очи, сякаш го оценяваше.

— Не, не ми дойде на ум такова нещо. Реших, че щом нещо не е наред, трябва да се вика полицията.

— *Pardon, mademoiselle*, това означава ли, че сте решила, че нещо не е наред?

— Естествено.

— Защо? Защото никой не е отговорил на почукванията ви? Но нима не е било възможно вашата приятелка да е взела някакво лекарство за сън или нещо от този...

— Тя не използваше сънотворни — последва нетърпелив отговор, в който се чувстваше известна острота.

— А не е ли било възможно просто да е била излязла и преди това да е заключила вратата?

— Защо трябва да я заключва? Освен това, в такъв случай щеше да ми остави бележка.

— Тя не е оставила, така ли? Сигурна ли сте?

— Разбира се, че съм сигурна. Щях веднага да я видя.

Остротата в гласа ѝ се бе засилила.

— Не опитахте ли да надникнете през ключалката, мис Плендърлит? — попита Джап.

— Не, не опитах — отвърна замислено Джейн Плендърлит. — Не ми дойде на ум. Но и да бях опитала, щях ли да видя нещо? Та нали ключът щеше да е вътре?

Невинният поглед на широко отворените ѝ очи се сблъска с погледа на Джап. Поаро едва забележимо се усмихна.

— Постъпили сте съвсем правилно, мис Плендърлит — каза Джап. — Предполагам, не сте имали основания да допускате, че приятелката ви е склонна към самоубийство?

— О, не.

— Да сте оставала с впечатление, че е разтревожена или смутена от нещо?

Настъпи продължителна пауза, преди момичето да отговори:

— Не.

— Знаехте ли, че тя притежава пистолет?

Джейн Плендърлит кимна утвърдително.

— Да, имаше го от Индия. Държеше го в едно чекмедже в стаята си.

— Да... Имаше ли разрешително?

— Предполагам. Не знам с положителност.

— А сега, мис Плендърлит, бихте ли ми казали всичко, което знаете за мисис Алън? Откога я познавате, кои са другите ѝ близки и познати, въобще всичко.

Джейн Плендърлит кимна утвърдително.

— Познавах Барбара от пет години. Запознах се с нея по време на едно пътуване в чужбина, по-точно в Египет, когато тя се връщаше от Индия. Аз пък бях работила известно време в британското училище в Атина и бях решила да посетя за няколко седмици Египет, преди да се прибера. Заедно пътувахме по река Нил. Запознахме се, сблизихме

се и решихме, че сме си симпатични. Аз тъкмо тогава търсех съквартирантка, с която да си разделим разходите за наемането на апартамент или малка къщичка. Барбара беше сама и решихме, че ще можем да съжителстваме.

— И наистина ли успяхте?

— Напълно. Всяка една от нас си имаше собствени приятели. Барбара имаше вкус към светските прояви, а моята среда беше — как да ви кажа — по-артистична. Така всъщност отношенията ни се развиха по-добре.

Поаро кимна.

— А какво ви е известно за семейството на мисис Алън и въобще за живота ѝ, преди да се запознаете?

Джейн Плендърлит сви рамене.

— Всъщност не знам много. Ако не се лъжа, моминското ѝ име е било Армитидж.

— А за съпруга ѝ какво знаете?

— Струва ми се, че не е бил от хората, за които е могла да пише на близките си с гордост. Останах с чувството, че много е пиел. Умрял година или две след сватбата. Имала е и дете, дъщеричка, която починала на тригодишна възраст. Барбара не обичаше да говори за съпруга си. Ако си спомням добре, омъжила се за него в Индия, когато била на седемнадесет години. Сетне отпътували за остров Борнео, в една от тези местности, прокълнати от Бога. Тъй като темата ѝ бе неприятна, никога не съм ѝ задавала въпроси.

— Известно ли ви е мисис Алън да е имала някакви финансови затруднения?

— Не. Сигурна съм, че не.

— Някакви дългове или нещо от този род?

— О, не! Напълно съм уверена, че не е имала подобни проблеми.

— Сега ще ви задам още един въпрос, мис Плендърлит, и се надявам, че ще ме разберете правилно. Мисис Алън имаше ли си приятел или приятели?

— Беше сгодена и предстоеше повторно да се омъжи. Надявам се, че този отговор ви удовлетворява — отвърна хладно Джейн Плендърлит.

— Как се казва мъжът, за когото е била сгодена?

— Чарлз Лейвъртън Уест. Депутат е от някакъв район в Хемпшир.

— Тя отдавна ли го познаваше?

— Малко повече от година.

— А от колко време е била сгодена с него?

— От два... не, от три месеца.

— Известно ли ви е да са се карали?

Мис Плендърлит поклати глава.

— Не. Щях да бъда много изненадана, ако се беше случило такова нещо. Барбара не беше от хората с нагласа за кавги.

— Кога видяхте, мисис Алън за последен път?

— Миналият петък, преди да замина в провинцията за уикенда.

— А тя в града ли възнамеряваше да остане?

— Да. Смяташе да излезе с годеника си на разходка в неделя, ако съм запомнила добре.

— А самата вие къде прекарахте уикенда?

— В Лейдълс Хол.

— Как се казват хората, на които гостувахте?

— Мистър и мисис Бентинк.

— И се разделихте с тях тази сутрин?

— Да.

— В такъв случай, тръгнала сте си много рано, така ли?

— Да. Мистър Бентинк ме взе с колата. И той стана рано, защото трябваше да бъде в града преди десет часа.

— Да, разбирам — кимна Джап. Всички отговори на мис Плендърлит бяха ясни и убедителни.

Поаро също зададе въпрос.

— Какво е мнението ви за мистър Лейвъртън Уест?

Момичето сви рамене.

— Това има ли значение?

— Може би няма, но бих искал да науча какво мислите за него.

— Не съм мислила много за него. Млад е, на не повече от тридесет и една или тридесет и две години. Амбициозен. Добър оратор. Човек, желаещ да пробие.

— Това са силните му страни. А недостатъците?

— Как да ви кажа — замисли се за малко мис Плендърлит. — Според мен е твърде обикновен. Идеите му не са дотам оригинални.

Отгоре на всичко е и малко надут.

— Това не са особено големи недостатъци, *mademoiselle* — отвърна с усмивка Поаро.

— Така ли мислите? — в гласа ѝ имаше лека ирония.

— Възможно е вие да ги приемате за недостатъци — отвърна ѝ Поаро и я погледна. Стори му се, че тя реагира с известно недоумение. — Мисис Алън обаче вероятно е разсъдила иначе.

— Напълно сте прав. Барбара го намираше за чудесен и го приемаше за такъв, за какъвто той се мислеше.

— Обичахте ли приятелката си? — попита любезно Поаро.

Забеляза как тя стисна коляното си с ръката, положена върху него, и как лицето ѝ се стегна. При все това отговорът ѝ не издаде никакви чувства.

— Познахте. Обичах я.

— Още един въпрос, мис Плендърлит — намеси се Джап. — Не сте ли се карали с нея? Между вас двете не са ли съществували недоразумения?

— Никакви.

— Дори и във връзка с годежа ѝ?

— Не, разбира се. Радвах се на нейното щастие.

— Известно ли ви е мисис Алън да е имала някакви врагове? — попита след кратка пауза Джап.

Този път Джейн Плендърлит не побърза да отговори. Когато го направи, гласът ѝ се бе изменил съвсем леко.

— Какво имате предвид под „врагове“?

— Например хора, които биха се облагодетелствали от смъртта ѝ.

— О, не. Това е смехотворно. Пък и доходите ѝ бяха твърде малки.

— Кой би могъл да ги наследи?

В гласа на Джейн Плендърлит се появи лека изненада.

— Знаете ли, наистина нямам представа. Не знам и дали въобще е правила завещание.

— А да е имала врагове в някакъв друг смисъл? — бързо продължи Джап. — Да е имало хора, които я мразят?

— Не вярвам някой да е могъл да я мрази. Тя бе едно много нежно и добро същество, винаги готово да помогне на другите. Бе

наистина чаровна и обичлива.

Хладнокръвният ѝ дотогава глас за пръв път се промени. Поаро кимна с разбиране.

— Да обобщим — каза Джап. — Мисис Алън в последно време е била в добро настроение и не е изпитвала финансови затруднения. Била е сгодена и щяла скоро да сключи щастлив брак. Не е съществувало нищо, което да я подтикне към самоубийство. Правилно ли съм разбрал?

— Да — отговори Джейн след кратко мълчание.

Джап се изправи.

— Моля да ме извините. Трябва да поговоря с инспектор Джеймсън.

Излезе от стаята.

Еркюл Поаро остана насаме с Джейн Плендърлит.

ГЛАВА ТРЕТА

Настъпи няколкоминутно мълчание.

Джейн Плендърлит стрелна дребния мъж с очи, но след това впери поглед пред себе си и не каза нищо. При все това присъствието му предизвикваше у нея съвсем определено нервно напрежение. Тялото ѝ бе неподвижно, но не и отпуснато. Когато най-сетне Поаро наруши мълчанието, самият звук на гласа му сякаш я накара да почувства облекчение. Последвалият му въпрос бе зададен със спокоен делничен глас.

— Кога запалихте камината, *mademoiselle*?

— Камината ли? — гласът ѝ бе разсеян. — Веднага след като се прибрах у дома тази сутрин.

— Преди да се качите на горния етаж или след това?

— Преди.

— Разбирам. А тя навярно вече е била заредена? Или се наложи вие да го направите?

— Беше заредена. Трябваше само да ѝ драсна една клечка.

В гласа ѝ се появи леко нетърпение. Очевидно го бе заподозряла в желание да си чеше езика. Може би той всъщност правеше именно това.

— Останах с впечатлението, че в стаята на приятелката ви има само газова камина — продължи Поаро.

Джейн Плендърлит отговори механично.

— Тази е единствената камина с въглища. Всички останали са газови.

— Навярно за готвене също използвате газ?

— Струва ми се, че днес всеки използва газ за тази цел.

— Права сте. Така се пести труд.

Разговорът започна да гасне. Джейн Плендърлит тропна с крак и зададе неочакван въпрос.

— Този човек, имам предвид старши инспектор Джап, има ли репутацията на умен?

— Притежава много здрав разум. Да, мнението за него е високо. Работи много и себеотдайно и нещата, които са в състояние да убегнат от вниманието му, са много малко.

— Чудя се дали... — започна момичето.

Поаро продължи да я наблюдава. На светлината на пламъците очите ѝ изглеждаха наситено зелени.

— Смъртта на вашата приятелка много ли ви потресе? — попита я тихо.

— Ужасно.

Гласът ѝ звучеше съвсем откровено.

— За вас бе напълно неочаквана, така ли?

— Разбира се.

— Значи в началото това ви се е сторило невъзможно, нещо, което не може да бъде, така ли?

Дружелюбието и съчувствието, с които бе изпълнен гласа му, изглежда сломиха защитата на Джейн Плендърлит. Отговори му свободно, естествено и без каквато и да е скованост.

— Точно така. Дори и Барбара *наистина* да се е самоубила, не мога да си представя, че *го е направила именно по този начин*.

— Обаче тя притежаваше пистолет.

Джейн Плендърлит нетърпеливо махна с ръка.

— За нея този пистолет беше само сувенир. Спомен от местата, където е била. Държеше го по навик, без каквото и да е друго намерение. Уверена съм в това.

— И защо сте така уверена?

— Заради някои неща, които е споделяла с мен.

— Като например?

Приятелският му глас я предразположи.

— Преди време разговаряхме с нея за самоубийството и тя ми каза, че най-лесният начин човек да го извърши, е да включи газта, да запуши всички процепи в стаята и да си легне. Тогава ѝ отвърнах, че според мен това би било невъзможно — просто да си легнеш и да чакаш. Казах ѝ, че аз по-скоро бих се застреляла. А тя ми рече, че не, че такова нещо никога не би ѝ било по силите. Каза ми, че се опасявала от евентуална засечка на пистолета, и че освен това не обича шума от изстрелите.

— Да... — каза Поаро. — Съгласен съм с вас, че е странно. Още повече, както вие току-що ми казахте, в стаята й е имало газова камина.

Джейн Плендърлит го погледна с недоумение.

— Да, всъщност наистина има... Така е... Не мога да разбера защо не го е извършила по този начин.

Поаро поклати глава.

— Наистина изглежда странно. Някак си неестествено.

— Цялата работа изглежда неестествена. Все още не, мога да повярвам, че се е самоубила. Нали става дума за самоубийство?

— Как да ви кажа, съществува още една възможност.

— Какво искате да кажете?

Поаро я погледна право в очите.

— Възможно е да е било убийство.

— Нима? — Джейн Плендърлит се сепна. — О, не! Какво ужасно предположение!

— Може би наистина е ужасно, но нима ви се струва невъзможно?

— Но нали вратата беше заключена отвътре? Също и прозорецът?

— Вратата наистина бе заключена. Няма нищо обаче, от което да се разбере дали е била заключена отвътре или отвън. Видите ли, *ключът не бе намерен*.

— Но в такъв случай... В такъв случай, ако ключът го няма — Джейн се замисли за миг, — вратата би трябвало да е била заключена *отвън*. В противен случай би трябвало да се намира някъде в стаята.

— Възможно е да е именно така. Стаята все още не е претърсена както трябва, нека не го забравяме. Възможно е обаче и да е бил изхвърлен през прозореца и някой да го е прибрал.

— Убийство! — каза Джейн Плендърлит. Замисли се за тази възможност и това се изписа на мургавото й умно лице. — Струва ми се, че сте прав.

— Обаче ако е налице убийство, би трябвало да има и мотив за него. Какъв мотив допускате да е могло да има, *mademoiselle*?

Тя бавно поклати глава в знак на неведение. Въпреки това Поаро остана с впечатлението, че Джейн Плендърлит умишлено премълчава нещо. Вратата се отвори и в стаята влезе Джап.

Поаро се изправи.

— Току-що споделих с мис Плендърлит възможността смъртта на нейната приятелка да не е била самоубийство.

Джап се смути само за миг. След това погледна укорително Поаро.

— Все още е твърде рано, за да се каже определено каквото и да е — отбеляза той. — Длъжни сме да разгледаме всички възможни версии. Вярвам, че ме разбирате. Друго няма какво да се каже в този момент.

— Разбирам — отвърна тихо Джейн Плендърлит.

Джап се доближи до нея.

— Мис Плендърлит, виждали ли сте някога това нещо?

Нещото върху дланта му представляваше малък овален предмет с тъмносин емайл.

Джейн Плендърлит поклати отрицателно глава.

— Не, никога.

— Значи, не е ваше или на мисис Алън?

— Не. Пък и ще се съгласите, че нашият пол обикновено не ползва такива украшения.

— А, значи разбрахте какво представлява.

— Едва ли е толкова трудно да се отгатне. Това е половината от мъжко копче за ръкавели.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

— Тази млада дама ми се вижда доста самонадеяна — оплака се Джап.

Двамата мъже бяха в спалнята на мисис Алън. Тялото ѝ бе фотографирано и изнесено, а полицаят, занимаващ се с издирването на отпечатъци, си бе свършил работата и си бе тръгнал.

— Би било неразумно да я вземем за глупачка — съгласи се Поаро. — Съвсем определено не е. Напротив, вижда ми се много умна и съобразителна млада жена.

— Не допускате ли тя да е свършила тази работа? — запита Джап с проблясък от надежда в гласа. — Знаете ли, никак не е изключено. Ще трябва да видим какво алиби има. Възможно е да са се съдърпали за онзи млад човек, за обещаващия депутат ми е думата. Струва ми се, че го съди прекалено строго. Никак не ми се видя убедителна. Държа се така, сякаш самата тя му е хвърлила око, пък е била отблъсната. Вижда ми се да е от тези жени, които биха очистили всекиго, стига да са в настроение за такова нещо и при това няма да изгубят самообладание. Да, да, ще трябва да ѝ проверим алибито. В края на краищата Есекс не е никак далеч. Влакове дотам, колкото щеш. Може да се отиде и с бърза кола. Струва си да разберем дали снощи например си е легнала с главоболие.

— Прав сте — съгласи се Поаро.

— Така или иначе тя премълчава нещо — продължи Джап. — Почувствахте ли? Тази млада жена знае нещо.

Поаро кимна замислено.

— Да. Забелязах.

— Тези случаи винаги са трудни — оплака се Джап. — Хората често *премълчават* по нещо. Нерядко от най-благородни подбуди.

— Заради което човек трудно би могъл да ги упрекне, драги ми приятелю.

— Да, но така нашата работа се затруднява — промърмори недоволно Джап.

— Това просто налага да използвате пълноценно вашата съобразителност — успокои го Поаро. — Между другото, какво показаха отпечатъците на пръстите?

— Съвсем очевидно става дума за убийство. Върху пистолета няма никакви отпечатъци. Били са изтрити, преди да бъде поставен в ръката ѝ. Дори да е било по силите ѝ по някакъв вълшебен акробатически начин да си извие ръката около главата, едва ли е могла да стреля с пистолета, още по-малко пък да избърше отпечатъците след смъртта си.

— Да, да. Извършителят безспорно не е тя.

— А и отпечатъците въобще не ни дадоха нищо. На дръжката на вратата не открихме никакви. На прозореца също. Какво ще кажете за това? Иначе отпечатъци от самата мисис Алън има колкото искаш.

— Джеймсън научи ли нещо?

— От кого да научи? От прислужницата ли? Не. Тя говорила много, но всъщност знаела съвсем малко. Потвърдила, че Алън и Плендърлит били в добри отношения. Наредих на Джеймсън да разузнае из квартала. Ще трябва да поговорим и с мистър Лейвъртън Уест. Да разберем къде е бил и какво е правил снощи. Междувременно ще прегледаме документите ѝ.

Пристъпи към заниманието без повече приказки. От време на време изръмжаваше недоволено и подхвърляше нещо към Поаро. Прегледът не продължи дълго. В бюрото нямаше много документи, а онова, което откриха, беше изрядно подредено.

Джап се отпусна и въздъхна.

— Май и тук не открихме нищо особено.

— Така е.

— Обикновени хартийки. Квитанции, сметки, няколко от тях неплатени — нищо особено. Покани за светски прояви. Бележки от приятели — Джап постави ръка върху купчинка от седем или осем писма. — Ето чековата ѝ книжка и паспорта. Нещо прави ли ви впечатление?

— Да, че е теглила повече, отколкото има на влог.

— И какво още?

Поаро де усмихна.

— Изпитвате ли ме? Да, разбрах за какво мислите. Преди три месеца е изтеглила двеста лири. Други двеста е изтеглила вчера...

— ... а пък на остатъка от кочана на чековата книжка не е отбелязала нищо. Всички останали чекове са за дребни суми — най-голямата е петнадесет лири. И ето какво ще ви кажа — в дома няма такива пари. В чантичката си има четири лири и десет шилинга, а в друга една чантичка има още шилинг — два. Работата е съвсем ясна според мен.

— Искате да кажете, че вчера е дала тези пари на някого ли?

— Да. Въпросът е на кого?

Вратата се отвори и влезе инспектор Джеймсън.

— Какво, Джеймсън? Откри ли нещо?

— Да, сър, няколко неща. Като начало ще ви кажа, че никой не е чул изстрела. Само две или три жени потвърдиха, че са го чули, но пролича, че на самите тях просто им се иска да е така. И толкоз. При цялата тази пукотевица не виждам как някой е могъл да чуе нещо.

Джап изръмжа.

— И аз така мисля. Продължавай.

— Мисис Алън си била у дома през по-голямата част от следобед и вечерта. Прибрала се около пет часа. Към шест излязла отново, но се отбила единствено до пощенската кутия в края на улицата. Около девет и тридесет дошъл автомобил, лимузина модел „Стандарт Суолоу“, от който слязъл посетител. Според описанието около четиридесет и пет годишен, добре сложен, с военна стойка. С тъмносино палто, бомбе, мустаци като четка за зъби. Джеймс Хог, шофьор от дома на номер 18, каза, че и преди го е виждал да посещава мисис Алън.

— Четиридесет и пет годишен — повтори Джап. — Това очевидно не е Лейвъртън Уест.

— Този мъж, който и да е бил, останал при нея около час. Тръгнал си около десет и двадесет. На излизане се спрял на входната врата и разменил няколко думи с мисис Алън. Фредерик Хог, малкият син на Хог, се мотаел наблизко и успял да чуе съвсем ясно какво й казал.

— И какво й казал?

— „Добре, помисли си отново и после ми се обади“. Сетне тя му отговорила нещо и той й отвърнал: „Добре. Довиждане“. После влязъл

в колата и си тръгнал.

— Значи, това е станало в десет и двадесет — рече замислено Поаро.

Джап потри носа си.

— Значи в десет и двадесет часа мисис Алън все още е била жива — отбеляза той. — Какво друго?

— Нищо друго, сър. Шофьорът от дома на номер 22 се прибрал у дома към десет и половина. Бил обещал на децата си да им запали няколко фойерверки, та те го очаквали. Заедно с всички други деца от улицата. Запалил ги, а през това време всички го наблюдавали. Сетне всички си легнали.

— Не е ли бил забелязан човек да влиза в дома на номер четиринадесет?

— Не, сър, но никой не казва, че не е влязъл. Просто казаха, че никой нямало да го забележи.

— Да... — каза Джап. — И това е вярно. Е, сега ще трябва да открием „господина с военна стойка и мустаци като четка за зъби“. Съвсем ясно е, че той е последният човек, който я е видял жива. Кой ли е бил?

— Мис Плендърлит би могла да ни каже — изказа предположение Поаро.

— Не ще и дума — отвърна мрачно Джап. — А би могла и да не ни каже. Не се съмнявам, че тя би могла да ни разкаже доста повече неща, ако поиска. А какво ще ми кажете вие, стари приятелю? Нали останяхте за известно време насаме с нея? Не опитахте ли пак похвата си на изповедник, който понякога се оказва толкова полезен?

Поаро разпери ръце.

— Уви, разговаряхме единствено за газови камини.

— За газови камини ли? — Джап не изглеждаше удовлетворен от чутото. — Какво става с вас, стари приятелю? Единственото нещо, което ви интересува в този дом, бяха пачите пера и кошчетата за боклук. Видях, че незабелязано надникнахте в кошчето на долния етаж. Открихте ли нещо в него?

Поаро въздъхна.

— Каталог за електрически крушки и едно старо списание.

— И защо го сторихте? Ако някой иска да се отърве от опасен документ или нещо от този род, едва ли ще го хвърли в кошче за

боклук.

— Напълно сте прав. Човек би изхвърлил в кошче за боклук единствено съвсем маловажни неща.

Поаро говореше с благ глас. Джап го изгледа подозрително.

— Е — рече му, — аз знам коя ще е следващата ми стъпка. А вие?

— *Eh bien*^[1] — въздъхна Поаро. — Аз пък ще приключа търсенето си на маловажни неща. Остава ми да огледам и боклукчийската кофа.

С бърза стъпка той излезе от стаята. Джап погледна неодобрително след него.

— Несериозна работа! — поклати глава той. — Абсолютно несериозна.

Инспектор Джеймсън запази почтително мълчание. Лицето му обаче съвсем красноречиво показваше британското чувство за превъзходство. „Чужденци, какво да ги правиш!“ — казваше изражението му.

На глас обаче рече друго:

— Значи това е мистър Еркюл Поаро? Чувал съм за него.

— Той е мой стар приятел — обясни Джап. — Не е чак толкова откачен, колкото изглежда. Сега обаче се държи като такъв.

— Може и да е малко поизкуфял, сър — изказа предположение инспектор Джеймсън. — Е, ще имаме възможност да разберем това.

— Все пак много ми се иска да разбере какво точно мисли — каза Джап.

Отиде до бюрото и огледа неловко изумруденозеленото паче перо.

[1] Е, добре (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ПЕТА

Джап тъкмо разпитваше третата поред шофьорска съпруга, когато Поаро, стъпвайки тихо като котка, внезапно се появи иззад лакътя му.

— Насмалко да ме стреснете — рече му Джап. — Открихте ли нещо?

— Не това, което търсех.

Джап възобнови разговора си с мисис Джеймс Хог.

— Казвате, ме и преди сте виждали въпросния джентълмен?

— Да, сър. И мъжът ми го е виждал. Веднага го разпознахме.

— Мисис Хог, виждам, че сте наблюдателна жена. Не се съмнявам, че знаете всичко за живеещите на тази улица. Разбирам, че сте и умна жена, жена със здрав разум, веднага си личи. — Без да му мигне окото Джап повтори похвалата си за трети път, от което мисис Хог навири нос и придоби изражение на свръхчовешка интелигентност. — Кажете ми нещо за тези две млади дами, за мисис Алън и мис Плендърлит. Що за живот водеха? Бяха ли общителни? Събираха ли много гости? Ей тези неща ме интересуват.

— Не, сър, нямаше нищо подобно. Често излизаха, особено мисис Алън, обаче са жени от *сой*, вярвам, че ме разбирате. Не са като някои други, дето мога да ги назова поименно. Като гледам мисис Стивънс какви ги върши, ако въобще е мисис, ама по-добре да не ви разправам какви неща стават у тях...

— Разбирам — прекъсна словоизлиянията ѝ старши инспекторът. — Да, току-що ми казахте нещо много важно. Значи мисис Алън и мис Плендърлит са били уважавани в квартала, така ли?

— Да, сър, и двете са много мили дами. Особено мисис Алън, винаги е намирала по някоя топла дума за децата. Ако не се лъжа, момиченцето ѝ починало. Самата аз съм погребала три рожби, та...

— Да, да, тъжна работа. А мис Плендърлит?

— Ами и тя също е много мила дама, но доста по-студена, ако ме разбирате добре. Ще те поздрави само с кимване и няма да ти каже

нищо. Обаче и срещу нея нямам нищо против, абсолютно нищо.

— В добри отношения ли бяха с мисис Алън?

— Да, сър, никога не са се карали. Много щастливо си живееха и бяха много доволни една от друга, уверена съм в това. Сигурна съм, че и мисис Пиърс ще потвърди думите ми.

— Да, да, вече говорихме с нея. А виждала ли сте годеника на мисис Алън?

— Господинът, за когото ще се омъжва? Да, разбира се, той често я навестяваше. Казват, че бил член на парламента.

— Него ли видяхте снощи?

— Не, сър. Не беше той. — В гласа на мисис Хог се появи защитна нотка. — Ако питате мен, сър, това, което си мислите, не е вярно. Мисис Алън не е от онези жени. Наистина у тях нямаше никой, но аз никога не бих допуснала нещо подобно. Казах го и на Хог тази сутрин. „Не така, Хог“, рекох му, като знам какви неща си мислят мъжете, нали все онези работи са им в главата. „Не прави такива намеци, защото мисис Алън е истинска дама.“

Джап преглътна обидната тирада и продължи.

— Значи, видяла сте го да пристига, а сетне — да си тръгва. Нали така?

— Точно така, сър.

— А нещо друго не чухте ли? Някаква караница, например?

— Не, сър. И то не защото не се чува. Всичко се чува. Когато мисис Стивънс, дето живее на другия край на улицата, започне да хока клетата си прислужница, цялата улица научава. Ние ѝ казваме да не я търпи повече и да се маха, ама какво да се прави. Заплатата ѝ е добра, цели тридесет шилинга седмично...

Джап бързо я прекъсна.

— Значи от дома на номер четиринадесет не са се чули никакви звуци?

— Не, сър. То и какво ли можеше да се чуе от всички тези фишеци, дето на моя Еди му опърлиха веждите до кожа.

— Значи този човек си е тръгнал в десет и двадесет, така ли?

— Може и да е така, сър. Аз не мога да го твърдя със сигурност, но Хог каза, че е било десет и двадесет. Той е стабилен човек и на думата му може да се разчита.

— Вие сте го видяла как си тръгва. Чухте ли какво каза на прощаване?

— Не, сър, бях твърде далече. От моя прозорец го видях как стои до входната врата и разговаря с мисис Алън.

— А нея успяхте ли да я видите?

— Да, сър, тя беше съвсем близо до входа.

— Забелязахте ли как беше облечена?

— Не, сър, наистина не можах да видя какво беше облякла.

— Не успяхте да различите дори дали е облечена в домашна роба или вечерна рокля? — вметна Поаро.

— Не, сър, не успях да видя.

Поаро погледна замислено прозореца на горния етаж, а после дома на номер четиринадесет. Усмихна се и за миг кръстоса поглед с Джап.

— А господинът как беше облечен?

— Бе с тъмносин балтон и бомбе. Много елегантен господин.

Джап ѝ зададе още няколко въпроса и премина към следващия свидетел. Малкият Фредерик Хог бе палаво хлапе с буден поглед, доволно от собствената си значимост.

— Да, сър, чух ги как си говорят. Господинът ѝ каза: „Добре, помисли си отново и после ми се обади“. Много приятен глас имаше. А тогава тя му каза нещо и той ѝ отговори: „Добре. Довиждане“. После влезе в колата си. Аз му отворих вратата, ама нищо не ми даде — тук в гласа на младия господин Хог се промъкна разочарование. — Сетне потегли.

— Значи, не си успял да чуеш какво му е казала мисис Алън?

— Не сър, не успях.

— А можеш ли да ми кажеш как беше облечена? Какъв цвят ѝ бяха дрехите, например?

— Не, сър. Аз самата нея всъщност не я виждах. Трябва да е била зад вратата.

— Така... — каза Джап. — Ето що, момчето ми. Сега ще ти задам още един въпрос и ще те помоля да си помислиш много внимателно, преди да ми отговориш.

Ако не можеш да си спомниш, направо ми кажи. Нали ме разбра?

— Да, сър.

Малкият Хог погледна Джап в очите.

— Кой от двамата затвори вратата, мисис Алън или господинът?

— Входната врата ли?

— Входната врата, разбира се.

Детето се замисли. Лицето му издаваше напрежение.

— Я да се сетя, дали тя я затвори... Не, не беше тя. Той я затвори. Дръпна я силно, така че тя се захлопна и влезе веднага в колата си. Сякаш бързаше за някъде.

— Много добре. Е, момчето ми, виждам, че си много будно юначе. Ето ти шест пенса.

След като се разделиха с младия господин Хог, Джап и приятелят му се спогледаха. Сякаш по заповед едновременно си кимнаха.

— Да, възможно е — каза Джап.

— Не е изключено — отвърна Поаро.

Очите му светеха със зелен блясък. Бяха заприличали на котешки.

ГЛАВА ШЕСТА

След като се озова повторно в дневната в дома на номер четиринадесет, Джап реши да действа без заобикалки. Пристъпи направо към въпроса.

— Вижте, мис Плендърлит, не мислите ли, че ще е по-добре да си поговорим откровено? Така или иначе, в края на краищата ще трябва да стигнем до това.

Джейн Плендърлит присви вежди. Застанала до камината, грееше едното си стъпало на огъня.

— Наистина не мога да ви разбера.

— Нима, мис Плендърлит?

Тя сви рамене.

— Отговорих на всичките ви въпроси. Не виждам какво повече бих могла да направя.

— Бихте могла да направите много повече, мис Плендърлит. Стига да пожелаете.

— Това е само ваше предположение, нали, старши инспекторе?

Джап почервения.

— Струва ми се — обади се Поаро, — че *mademoiselle* би оценила по-лесно основанието за вашите въпроси, ако просто ѝ обясните как стоят нещата.

— Никак няма да ми е трудно. Мис Плендърлит, ще ви изложа фактите. Приятелката ви е била открита с простреляна глава и пистолет в ръка в стая със заключена врата и залостен прозорец. На пръв поглед прилича на самоубийство. Обаче не е било самоубийство. Медицинската експертиза сама по себе си го доказва.

— Как?

Иронията и престореното ѝ хладнокръвие бяха напълно изчезнали. Погледна го озадачено.

— Пистолетът е бил в ръката ѝ, *но пръстите ѝ не са го стискали*. Отгоре на това върху пистолета *нямаше абсолютно никакви отпечатъци*. А и ъгълът на стрелбата показва, че е било невъзможно

човек сам да си нанесе такава рана. Няма и прощално писмо, което е нещо доста необичайно за един самоубиец. И макар вратата да беше заключена, ключът не се намери.

Джейн Плендърлит се извърна и сетне бавно се отпусна в креслото пред тях.

— Значи така — промълви тя. — През цялото време чувствах, че е *невъзможно* да се е самоубила! Сега виждам, че съм била права. Тя *не* се е самоубила. Някой друг я е убил!

Замисли се за миг и сетне ги погледна в очите.

— Задайте ми каквито въпроси пожелаете — рече тя. — Ще ви кажа всичко, което ми е известно.

— Снощи мисис Алън е имала посетител — започна Джап. — По описание е мъж на около четиридесет и пет годишна възраст с военна стойка, мустаци като четка за зъби, добре облечен и каращ лимузина модел „Стандарт Суолоу“. Известно ли ви е кой е той?

— Не мога да знам, разбира се, но по описание отговаря на майор Юстас.

— Кой е майор Юстас? Разкажете ми всичко, което знаете за него.

— Барбара се е запознала с него в чужбина, по-точно в Индия. Той се завърна оттам преди година и оттогава често ни е посещавал.

— Беше ли приятел на мисис Алън?

— Държеше се като такъв — отвърна сухо Джейн.

— Какво беше отношението ѝ към него?

— Струва ми се, че не ѝ бе симпатичен. Всъщност, сигурна съм.

— Тя обаче външно се е държала приятелски с него, така ли?

— Да.

— Помислете внимателно, преди да отговорите на въпроса ми, мис Плендърлит. Тя боеше ли се от него?

Джейн Плендърлит се замисли минута или две.

— Да. Мисля, че да. Винаги бе нервна в негово присъствие.

— Той срещал ли се е с мистър Лейвъртън Уест?

— Само веднъж, ако не се лъжа. Съвсем определено не си допаднаха. По-точно, майор Юстас направи усилия да се хареса на Чарлз, но той не му отговори с взаимност. Чарлз има много добър нюх за хората, които — как да се изразя — не са съвсем свестни.

— А майор Юстас не е — по вашите думи — съвсем свестен. Така ли? — попита Поаро.

— Не е — отговори сухо момичето. — Не му е чиста работата. Не е стока.

— Уви, боя се, че тези два израза не ми говорят нищо. Искате да кажете, че не е *pukka sahib*^[1]!

По лицето на Джейн Плендърлит се плъзна лукава усмивка. Отговори обаче с напълно сериозен глас:

— Не.

— Мис Плендърлит, ако изкажа предположението, че този човек се е опитвал да изнудва мисис Алън, това би ли ви изненадало?

Джап се приведе напред, за да чуе по-добре отговора на въпроса си.

Очакванията му се оправдаха. Момичето сякаш се сепна, поруменя и удари рязко с ръка по страничната облегалка на креслото.

— Значи това е било! Каква глупачка бях да не съобразя! Разбира се!

— Сиреч, намирате предположението за основателно, така ли е, *mademoiselle*? — настоя Поаро.

— Как не можах да се сетя по-рано! През последните шест месеца Барбара няколко пъти взе назаем от мен малки суми. Сега си спомням, че съм я виждала и да прелиства чековата си книжка. Знаех, че има прилични приходи, така че не се тревожех. Разбира се, обаче, ако е трябвало да плаща някому...

— Дали сте забелязала някаква промяна в поведението ѝ?

— Безусловно. Бе станала нервна. Понякога — крайно раздразнителна. Съвсем различна от преди.

— Моля да ме извините, но това не съвпада напълно с нещата, които ни разказахте при първата ни среща — рече любезно Поаро.

— Не е така! — отвърна Джейн и нетърпеливо махна с ръка. — Тя не изглеждаше потисната. Искам да кажа, че нямаше нищо в поведението ѝ, което да навежда на мисълта за самоубийство. Но мисълта, че е могла да бъде изнудвана — да! Ох, защо не ми се довери! Щях да го изпратя по дяволите!

— Обаче в такъв случай е могъл да отиде не при дяволите, а при мистър Лейвъртън Уест. Не допускате ли това? — попита Поаро.

— Да... — отвърна бавно Джейн Плендърлит. — Всъщност, прав сте...

— Имате ли някаква представа с какво този човек е могъл да я изнудва? — попита Джап.

Момичето поклати глава.

— Нямам никаква представа. Доколкото познавам Барбара, не допускам да е било нещо сериозно. От друга страна... — Джейн спря за малко и след миг продължи. — От друга страна, Барбара бе много наивна в някои отношения. Беше от тези, които лесно се плашат. Всъщност бе от жените, които лесно стават плячка на всеки изнудвач! Негодник!

Последните й думи бяха изпълнени с ненавист.

— За съжаление — рече Поаро — престъплението е било необичайно. Най-често жертвата на изнудването убива изнудвача, а не обратно.

Джейн Плендърлит леко се намръщи.

— Прав сте. Но при определени обстоятелства и това би могло да стане.

— Като например?

— Да допуснем, че Барбара се е отчаяла. Че се е опитала да го сплаши с глупавото си малко пистолетче. Той е направил опит да ѝ го отнеме и при боришкането се е произвел изстрел, който я е убил. Той се ужасил от случилото се и е направил всичко възможно да го представи за самоубийство.

— Това е допустимо по начало — каза Джап. — Има обаче един проблем.

Тя го погледна въпросително.

— Майор Юстас — ако е бил той — снощи си е тръгнал оттук в десет и двадесет и си е взел довиждане с мисис Алън на прага.

— О! — момичето замълча за минута или две. — Могъл е обаче после отново да дойде.

— Да, възможно е — каза Поаро.

— Кажете ми, мис Плендърлит — продължи Джап, — мисис Алън къде приемаше обикновено гостите си? Тук или в горната стая?

— И на двете места. В тази стая обаче обикновено каня близките си приятели. Виждате ли, договорката ни с Барбара бе тя да вземе

голямата спалня и да я използва като дневна, а аз да остана с малката спалничка и да ползвам и тази стая.

— Ако приемем, че майор Юстас снощи е бил в къщата, в коя стая предполагате, че мисис Алън го е приела?

— Предполагам, че по всяка вероятност го е поканила тук — отвърна момичето с известно съмнение в гласа. — Обстановката не е така интимна. От друга страна, ако е искала да му подпише чек или нещо подобно, възможно е да го е поканила горе, защото в тази стая няма никакви принадлежности за писане.

Джап поклати глава.

— Никакви чекове не е имало. Мисис Алън вчера е изтеглила двеста лири в брой. Досега не сме открили никаква следа от тези пари в къщата.

— И ги е дала на този скот? Ах, клетата Барбара! Клетата нещастна Барбара!

Поаро се изкашля.

— Освен ако не става дума за нещастен случай, каквото предположение изказахте, наистина би било странно той да убие един източник на постоянни доходи.

— Нещастен случай? Никакъв нещастен случай не е имало! Изгубил е самообладание, причерняло му е пред очите и я е застрелял.

— Това ли се е случило според вас?

— Точно това. Било е убийство! Убийство! — добави развълнувано.

— Няма да твърдя, че не сте права, *mademoiselle* — отвърна Поаро със сериозен глас.

— Какви цигари пушеше мисис Алън? — попита Джап.

— „Гаспърс“. В онази кутия има още.

Джап отвори кутията, извади цигара и кимна. Сложи я в джоба си.

— А вие, *mademoiselle*, какви цигари пушите?

— Същите.

— Не пушите ли турски?

— Никога.

— А мисис Алън?

— И тя. Никак не ги обичаше.

— А мистър Лейвъртън Уест? Той какви цигари пушеше? — попита Поаро.

Тя го погледна неприязнено.

— Чарлз? Има ли значение какви цигари пуши? Да не би да се опитвате да намекнете, че той я е убил?

Поаро сви рамене.

— Открай време има мъже, които са убивали любимите си, *mademoiselle*.

Джейн нетърпеливо поклати глава.

— Чарлз не би убил никого. Той е много внимателен човек.

— Това е без значение, *mademoiselle*. Обикновено внимателните хора извършват най-трудните за разкриване убийства.

Тя го погледна.

— Не обаче с мотива, който току-що изложихте, мистър Поаро.

Той наведе глава.

— Така е, права сте.

Джап се изправи.

— Е, не виждам какво повече бих могъл да върша тук. По-добре да направя още един оглед.

— В случай, че парите са скрити някъде тук? Заповядайте. Проверявайте, където намерите за добре. Претърсете и моята стая, макар и да не вярвам Барбара да е решила да ги скрие именно там.

Претърсването на Джап бе бързо, но умело. Дневната разкри всичките си тайни само за няколко минути, след което старши инспекторът се отправи на горния етаж. Джейн Плендърлит приседна върху страничната облегалка на креслото, запали цигара и се втренчи с мрачно лице в огъня. Поаро не престана да я наблюдава.

— Имате ли представа дали мистър Лейвъртън Уест понастоящем е в Лондон? — запита той след малко.

— Не знам. Допускам, че може да е в Хемпшир при избирателите си. Предполагам, че беше редно да му изпратя телеграма. Ужасно е, че чак сега се сетих.

— При нещастен случай никак не е лесно човек да съобразява всичко, *mademoiselle*. Освен това, лошите новини бързо се научават.

— Прав сте — отвърна разсеяно момичето.

Чуха се стъпките на слизащия по стълбите Джап. Джейн тръгна насреща му.

— И?

Джап поклати глава.

— Боя се, че не научих нищо, което да ни е от полза, мис Плендърлит. Претърсих цялата къща. Впрочем, не съм видял само какво има в този шкаф под стълбището.

Както говореше, присегна към дръжката му и се опита да го отвори.

— Заключен е — каза Джейн Плендърлит. Нещо в гласа ѝ накара и двамата мъже да насочат погледи към нея.

— Да — рече Джап с удовлетворение. — Виждам, че е заключен. Може би ще имате добрината да ни дадете ключа?

Момичето сякаш се бе вкаменило.

— Не знам... Нямам представа къде може да е...

Джап я стрелна с поглед. Гласът му не изгуби любезността си.

— Колко жалко. Никак не ми се ще да го повреждам. Ще помоля Джеймсън да донесе набор от ключове.

Тя излезе от вцепенението си.

— Впрочем нека проверя. Само за миг. Може би е в...

Отиде в дневната и след малко се върна с голям ключ в ръката си.

— Заключваме го — обясни. — Държим там чадъри и други неща, които не искаме да рискуваме да ни откраднат.

— Много разумна предпазна мярка — отвърна Джап и прие ключа с усмивка.

Сложи го в процепа и отвори шкафа. Беше тъмен. Извади джобното си фенерче и освети вътрешността му.

Поаро забеляза как момичето до него отново се вцепени и затаи дъх. Проследи с поглед лъча на фенерчето.

В шкафа нямаше много вещи. Три чадъра, единият счупен, четири бастуна, комплект стикове за голф, две ракети за тенис, старателно сгънато килимче и няколко поизвехтели възглавнички за диван. Върху тях бе поставено малко красиво дипломатическо куфарче.

Джейн Плендърлит се обади още докато Джап протягаше ръка към него.

— Мое е. Донесох го тази сутрин. Вътре няма нищо особено.

— Нека все пак се уверим — отвърна Джап и гласът му стана още по-дружелюбен.

Отключиха куфарчето. В него имаше четки с кожени дръжки и флакони от парфюми. Имаше още две списания и нищо друго.

Джап огледа съдържанието на куфарчето много старателно. Когато най-сетне затвори капака му и пристъпи към оглед на възглавниците, момичето видимо въздъхна с облекчение.

В шкафа нямаше нищо друго, освен това, което се виждаше от пръв поглед. Джап приключи бързо огледа си.

Заклучи повторно вратата и върна ключа на Джейн Плендърлит.

— Е — рече той, — работата ни приключи. Бихте ли ми дала адреса на мистър Лейвъртън Уест?

— Фарлиском Хол, Литъл Ледбъри, Хемпшир.

— Благодаря ви, мис Плендърлит. Засега това е всичко. Може би пак ще ви се обадя. Между другото, ако някой се интересува от случая, придържайте се към версията за самоубийство.

— Разбрах ви.

Ръкува се с двамата мъже, когато си взе довиждане с тях.

Когато се отдалечиха от дома Джап избухна.

— Какво, по дяволите, има в този шкаф? Там има *нещо*!

— Така е, там имаше нещо.

— Обзалагам се, че има някаква връзка с дипломатическото куфарче! Май не съм много съобразителен, щом не открих нищо. Огледах всичките флакони, опипах хастара на куфарчето. Какво, по дяволите, може да бъде?

Поаро замислено поклати глава.

— Това момиче по някакъв начин е замесено в цялата история — продължи Джап. — Била го донесла тази сутрин, чухте ли я? Друг път! Нали забелязахте, че в него имаше две списания?

— Да.

— Е, едното от тях е от юли *миналата година*.

[1] Истински господин (англоинд.) — Бел.прев. ↑

ГЛАВА СЕДМА

На следващия ден Джап нахлу в апартамента на Поаро, захвърли с недоволен жест шапката си върху масата и се отпусна в едно кресло.

— Уви! — изръмжа. — Тя не е замесена.

— Кой не е замесен?

— Мис Плендърлит. Играла е бридж до полунощ. Потвърждават го домакинът, домакинята, един друг гостенин, морски офицер, и двама слуги. Няма как, ще трябва да се откажем от версията, че има пръст в случая. В същото време много ми се ще да узная защо тя се уплаши толкова във връзка с куфарчето под стълбището. Това е вече по *вашата част*, Поаро. Вие имате вкус към решаването на загадки въз основа на банални факти, които на пръв поглед не водят на никъде. Как ви харесва „Случаят със загадъчното малко куфарче“? Не звучи ли обещаващо?

— Ще ви дам още една идея за заглавие. „Тайната на уханието на тютюневия дим“.

— Вижда ми се малко тромаво. Значи, уханието ви е привлякло? Затова ли душехте толкова при първия оглед на тялото? Аз не само ви видях, но и ви чух. Душехте така, сякаш сте настинал.

— Напълно грешите.

Джап въздъхна.

— Често съм се замислял за малките сиви клетки на вашия мозък. Не ми казвайте, че и клетките на носа ви също така превъзхождат тези на другите хора.

— Не, не, успокойте се.

— Самият аз не усетих никакъв цигарен дим — продължи Джап с недоверчив глас.

— Също и аз, драги ми приятелю.

Джап го погледна със съмнение. Сетне извади една цигара от джоба си.

— Това е марката, която е пушила мисис Алън... „Гаспърс“. Шест от угарките са от тях. *Останалите три са от турски цигари.*

— Правилно.

— Както виждам, великолепият ви нос е узнал това и без да ги погледнете.

— Уверявам ви, ме носът ми няма нищо общо с тази работа. Носът ми не регистрира никаква информация.

— Мозъчните ви клетки обаче са регистрирали, нали?

— Е, имаше известни основания за това, не сте ли съгласен?

Джап го погледна косо.

— Като например?

— *Eh bien*, в стаята съвсем определено липсваше нещо. Друго пък според мен бе добавено... Освен това, върху писалището...

— Така си и знаех! Стигаме до проклетото паче перо!

— *Du tout*^[1]. Пачето перо не играе никаква роля.

Джап реши да отстъпи към по-здрава почва.

— След половин час Чарлз Лейвъртън Уест ще дойде в кабинета ми в Скотланд Ярд. Помислих си, че не бихте имал нищо против и вие да бъдете там.

— Много бих се радвал.

— Ще се зарадвате навярно и да чуете, че успяхме да издирим майор Юстас. Живее в служебен апартамент на Кромуел Роуд.

— Чудесно.

— Ще се наложи и с него да имаме работа. Не е мил човек. След като свършим с Лейвъртън Уест, ще отидем при него. Това устройва ли ви?

— Напълно.

— Е, да вървим.

Точно в единадесет и тридесет Чарлз Лейвъртън Уест бе въведен в кабинета на старши инспектор Джап. Двамата мъже се ръкуваха.

Парламентаристът бе среден на ръст мъж с достолепна осанка. Бе гладко избръснат, имаше чувствена уста на актьор и леко изпъкнали очи, често срещани у добрите оратори. Външността му беше приятна и изглеждаше човек с добро възпитание.

Седна, остави ръкавиците и шапката си върху масата и отправи поглед към Джап.

— Мистър Лейвъртън Уест, преди всичко бих искал да заяви, че напълно разбирам вашата скръб.

Лейвъртън Уест пренебрегна това съболезнование.

— Нека не се занимаваме с моите чувства, старши инспекторе. Кажете ми по-добре имате ли представа кое е накарало моята... кое е накарало мисис Алън да посегне на живота си?

— Самият вие не бихте ли могли да ни окажете помощ в това отношение?

— Уви, не.

— Не сте ли се карали с нея? Не е ли имало недоразумения между вас?

— Абсолютно никакви. Бях шокиран от случилото се.

— Може би нещата ще станат по-ясни, сър, ако ви кажа, че става дума не за самоубийство, а за убийство.

— Убийство? — Чарлз Лейвъртън Уест се ококори. — *Убийство* ли казахте?

— Точно така. А сега, мистър Лейвъртън Уест, имате ли някаква представа кой би могъл да убие мисис Алън?

Лейвъртън Уест отговори с усилие.

— Не. Въобще нямам представа. Самата мисъл за това ми се вижда *нелепа*.

— Никога ли не е споделяла с вас да е имала врагове? Да са съществували хора, хранещи лоши чувства към нея?

— Никога.

— Знаехте ли, че тя притежава пистолет?

— Не знаех.

Изглеждаше малко изненадан от новината.

— Мис Плендърлит ни каза, че мисис Алън е притежавала пистолета още отпреди няколко години. Донесла го от чужбина.

— Наистина ли?

— Така е по думите на мис Плендърлит. Възможно е мисис Алън да се е чувствала застрашена и за всеки случай да е държала пистолета под ръка.

Чарлз Лейвъртън Уест поклати глава в знак на недоверие. Изглеждаше изумен от чутото.

— Мистър Лейвъртън Уест, какво е мнението ви за мис Плендърлит? В смисъл, може ли според вас да се разчита на

истинността на думите ѝ?

Лейвъртън Уест за миг се замисли.

— Според мен, да. Бих казал, че да.

— Май не ви е симпатична? — изказа предположение Джап, който през цялото време не преставаше да следи изражението на лицето му.

— Не бих се изразил така. Определено не е типът млади жени, от които се възхищавам. Подчертано независимите и язвителни жени не са ми по сърце. Смятам обаче, че е искрена.

— Да... — каза Джап. — А да познавате човек на име майор Юстас?

— Юстас? А, да. Сега си спомних. Веднъж го срещнах у Барбара... У мисис Алън. По моему, малко съмнителна личност. Още тогава го споделих с моята... с мисис Алън. Не беше от хората, които бих приемал в дома си след сватбата.

— А мисис Алън как реагира на това?

— Напълно бе съгласна с мен. Тя напълно се доверяваше на моите съждения за хората. На един мъж е по-лесно да прецени какво представлява друг мъж, отколкото на една жена. Тя ми обясни, че е било неудобно да прояви неучтивост към човек, когото познавала от дълги години. Струва ми се, че изпитваше ужас от самата мисъл да я сметнат за сноб. Естествено, в качеството си вече на моя съпруга щеше да е редно да прекъсне връзките си с доста от предишните си познати.

— Да разбирам ли, че бракът ѝ с вас щеше да издигне общественото ѝ положение? — попита съвсем прямо Джап.

Лейвъртън Уест огледа маникюра си.

— Не. Нещата не стоят съвсем така. Всъщност, майката на мисис Алън бе далечна родственица на моето семейство. С други думи, по произход бяхме равни. Не ще и дума обаче, че в моето положение трябва да бъда особено внимателен в подбора на приятелите си. Съпругата ми не по-малко в подбора на своите приятели. Като член на Парламента често съм в центъра на общественото внимание.

— Да, разбирам ви — отвърна сухо Джап и продължи. — Значи, не виждате как бихте могли да ни помогнете?

— Просто нямам представа как. Барбара убита! Изглежда ми невероятно.

— А сега, мистър Лейвъртън Уест, ще ни кажете ли къде бяхте през нощта на пети ноември?

— Къде съм бил? Къде съм бил аз?

В гласа на депутатата се бе появила нотка на протест.

— Въпросът е стандартен — обясни Джап. — Дължни сме да го зададем на всички.

Чарлз Лейвъртън Уест го погледна с достойнство.

— Предполагам, че за човек с моето положение може да се направи изключение.

Джап просто изчака.

— Бях... нека се сетя... Бях в парламента. Тръгнах си оттам в десет и половина. Сетне се поразходих малко покрай реката. Погледах фойерверките.

— Добре че в наше време вече няма такива атентати — вметна весело Джап.

Погледът, с който го стрелна Лейвъртън Уест, излъчваше студенина.

— Сетне си тръгнах към къщи.

— Лондонският ви адрес е на Онслоу Скуеър. В колко часа се прибрахте там?

— Не мога да си спомня точно.

— В единадесет? В единадесет и половина?

— Някъде по това време.

— Може би някой ви е отворил вратата?

— Не, имам си ключ.

— Срецнахте ли някого, докато се прибирахте?

— Не... Впрочем, старши инспекторе, тези въпроси никак не са ми приятни.

— Уверявам ви, мистър Лейвъртън Уест, че са стандартни. Нямаме никакво специално отношение към вас.

Последните думи изглежда донякъде успокоиха разгневения депутат.

— Ако това е всичко...

— Да, засега е всичко, мистър Лейвъртън Уест.

— Добре. Моля ви да ме държите в течение...

— Естествено, сър. Между другото, позволете ми да ви представя мистър Еркюл Поаро. Може би сте чувал за него.

Очите на мистър Лейвъртън Уест се заковаха с любопитство върху дребния белгиец.

— Да... да... Разбира се, че съм чувал.

— *Monsieur*, повярвайте ми, сърцето ми е изпълнено със съчувствие към вас! — намеси се изведнъж Поаро съвсем не в английски стил. — Такава загуба! Какви ли адски страдания понася сега душата ви! Впрочем, няма да казвам нищо повече. Вие, англичаните, прекрасно умеете да криете чувствата си — извади табакерата си и му предложи цигара. — Позволете ми да ви... А, свършили са се. Джап?

Джап се потупа по джобовите си и поклати отрицателно глава.

Лейвъртън Уест извади табакерата си.

— Позволете ми да ви предложа една от моите, мистър Поаро.

— Благодаря ви, благодаря ви — взе си цигара малкият човек.

— Както правилно отбелязахте, мистър Поаро, ние англичаните не парадираме с чувствата си — рече депутатът. — Леко присвиване на устни и толкоз. Такъв е нашият маниер.

Сетне се поклони на двамата мъже и излезе.

— Прилича ми на препарирана риба — отбеляза с леко отвращение Джап. — На препариран бухал. Онова момиче, Плендърлит, бе напълно права в оценката си за него. При все това е посвоему приятен, нищо чудно и да може да се хареса на някоя жена, лишена от чувство за хумор. Какво ще ми кажете за цигарата?

Поаро му я подаде, клатейки глава.

— Египетска. Скъпа марка.

— Да, няма да ни свърши работа. Много жалко, защото по-слабо алиби от това не бях чувал. Всъщност, въобще не е и алиби... Знаете ли, Поаро, много е жалко, че не са шантажирали именно него. Чудесен обект е за шантажиране. Би си плащал като агънце. От тези хора е, които биха направили всичко, за да избегнат скандал.

— Драги ми приятелю, много е приятно да решиш случай по начина, който ти харесва най-много, но това не е наша работа.

— Наша работа е сега да се заемем с Юстас. Разполагам с малко информация за него. Съвсем определено е калпав човек.

— Що се отнася до мис Плендърлит, сторихте ли онова, за което ви помолих?

— Да. Почакайте за миг. Ей сега ще позвъня, за да науча най-новите вести.

Вдигна слушалката и се обади на някого.

След няколко кратки реплики я постави обратно върху апарата и погледна Поаро.

— Отишла е да играе голф. Странно занимание при положение, че приятелката ти предния ден е била убита.

Поаро възкликна.

— Какво има пък сега? — попита Джап.

Поаро обаче вече бе почнал да си мърмори нещо.

— Разбира се... разбира се... естествено... Що за глупак съм, та това просто биеше на очи!

— Престанете да мърморите под носа си и да се заемем с Юстас — каза грубо Джап.

Бе искрено изненадан от сияйната усмивка, появила се върху лицето на Поаро.

— Да, да, ще се заемем с него, разбира се. Струва ми се, че вече знам всичко. Абсолютно всичко!

[1] Съвсем не (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ОСМА

Майор Юстас имаше обносните на светски човек.

Апартаментът му бе малък, просто един *pied a terre*^[1], както се изрази домакинят. Предложи на двамата посетители напитка и след като му отказаха, извади табакерата си.

Джап и Поаро с удоволствие си взеха цигара и размениха бърз поглед помежду си.

— Предпочитате турски тютюн, както виждам — каза Джап, докато въртеше цигарата в ръката си.

— Да, така е. Може би предпочитате „Гаспърс“? Тук някъде би трябвало да имам.

— Не, не, тази напълно ме устройва — успокои го Джап и се приведе напред. Тонът му съвсем се измени. — Майор Юстас, може би вече сте се сетил за какво съм тук?

Събеседникът му поклати отрицателно глава. Видът му не издаваше никаква тревога. Майор Юстас бе висок мъж с приятна, макар и донякъде грубовата външност. Малките му подпухнали очички издаваха хитроватост, контрастираща с обносните му.

— Не, нямам никаква представа за какво може да ме търси едно такова голямо началство — рече той. — Да не би да е за нещо, свързано с колата ми?

— Не, няма никаква връзка с колата ви. Майор Юстас, познавахте ли една дама на име мисис Барбара Алън?

Майорът се отпусна, издуха облак дим и отвърна облекчено.

— А, значи за това ме търсите. Естествено, трябваше да съобразя. Много тъжна история наистина.

— Значи вече сте в течение?

— Снощи прочетох във вестниците. Тъжна работа.

— Ако не се лъжа, запознал сте се с мисис Алън в Индия.

— Да, преди доста години.

— Познавахте ли и съпруга ѝ?

Настъпи пауза. Съвсем малка пауза, продължила само частица от секундата, но именно в нея малките свински очички на Юстас огледаха светкавично двамата мъже.

— Всъщност не — отговори. — Никога не съм се срещал с Алън.

— Не може обаче да не сте чувал нещо за него.

— Как да ви кажа, бях чувал, че не бил много свестен човек. Какво ли обаче не говорят хората.

— Мисис Алън никога ли не ви е говорила за него?

— Нищо не ми е казвала.

— Бяхте ли близки с нея?

Майор Юстас сви рамене.

— Бяхме стари приятели и толкоз. Не се срещаме особено често.

— Обаче онази вечер сте се видели, нали? Вечерта на пети ноември?

— Да, видяхме се.

— Ако не се лъжа, вие сте я посетил у дома й.

Майор Юстас кимна утвърдително. В гласа му се прокрадна нотка на съжаление.

— Да, тя искаше да се посъветва с мен относно едни инвестиции. Виждам накъде биете — в какво душевно състояние е била и така нататък. Трудно е да се каже. Държеше се на пръв поглед съвсем нормално, но сега си давам сметка, че май беше мъничко напрегната.

— Поведението й подсказа ли по някакъв начин какво е смятала да направи?

— Ни най-малко. Всъщност, когато си взехме довиждане й казах, че скоро ще й позвъня, за да отидем заедно на някое ревю.

— Казал сте, че ще й позвъните? Това ли бяха последните ви думи?

— Да.

— Много любопитно. Разполагам с информация, че сте казал нещо съвършено различно.

Лицето на Юстас промени цвета си.

— Естествено, не мога да си спомня точните думи, които съм използвал.

— Според моята информация вие сте казал следното: „Добре. Помисли си отново и после ми се обади“.

— Чакайте да се сетя. Май сте прав. Струва ми се, че не казах точно това. Струва ми се, че ѝ подказах да ми се обади, когато бъде свободна.

— Май не е съвсем същото, не сте ли съгласен? — попита Джап. Майор Юстас сви рамене.

— Драги ми приятелю, едва ли може да очаквате човек да си спомня какво точно е казал по един или друг повод.

— А мисис Алън какво ви отговори?

— Каза, че ще ми позвъни. Поне така ми се струва.

— А вие сте отвърнал: „Добре, довиждане“.

— Казахте, че мисис Алън е искала да се посъветва с вас относно някакви инвестиции — продължи тихо Джап. — *Да ви е предавала двеста лири в брой, които да инвестирате от нейно име?*

Лицето на Юстас придоби тъмнолилав цвят. Приведе се напред и изръмжа.

— Какво, по дяволите, искате да кажете с това?

— Даде ли ви двеста лири или не?

— Това си е моя работа, старши инспекторе.

— Мисис Алън е изтеглила двеста лири от банковата си сметка — обясни Джап. — Част от тази сума е била в банкноти по пет лири. Номерата им, разбира се, могат да се проследят.

— И да ми е предала двеста лири, какво от това?

— Тези пари за инвестиране ли бяха предназначени, майор Юстас, или имаме работа с шантаж?

— Това е направо нелепо. Какво ще бъде следващото ви предположение?

Гласът на Джап стана съвсем официален.

— Струва ми се, майор Юстас, че вече е време да ви запитам дали сте съгласен да дойдете в Скотланд Ярд и да дадете писмени показания. Разбира се, не сте длъжен да го сторите или пък можете да го направите в присъствието на вашия адвокат, ако желаете.

— Адвокат ли? За какво, по дяволите, ми е адвокат? И какво всъщност се опитвате да ми кажете?

— Разследвам обстоятелствата на смъртта на мисис Алън.

— Боже мой, човече! Не ми казвайте, че наистина мислите, че...
Що за глупост! Вижте, случи се следното. Отбих се при Барбара, както се бяхме договорили с нея...

— В колко часа?

— Ами, някъде към девет и половина. Седнахме и поговорихме...

— И пушихте, нали?

— Да, пушихме. Да не би в това да има нещо нередно? — попита войнствено майорът.

— Къде се състоя разговора ви?

— В дневната. В помещението отляво на входната врата. Разговаряхме съвсем дружески. Тръгнах си малко преди десет и половина. Задържах се за малко на входната врата, за да си кажем няколко последни думи...

— Точно така, последни думи... — промърмори Поаро.

— Вие пък кой сте, ако смея да попитам? — Юстас буквално изплю въпроса си. — Някакъв проклет чужденец, доколкото мога да преценя! Къде се навирате?

— Аз съм Еркюл Поаро — отвърна с достойнство дребният мъж.

— Ако ще и статуята на Ахил да сте, хич не ме интересува. Та, както казах, с Барбара се разделихме съвсем приятелски. Оттам отидох с колата си направо в клуба „Фар Ийст“. Пристигнах там в единадесет без двадесет и пет и отидох направо в игралната зала. Останах да играя бридж до един и половина. Бъдете любезен да си натъпчете този факт в лулата и да го изпушите.

— Не пуша лула — отвърна Поаро. — Не мога обаче да не отбележа, че имате хубаво алиби.

— Желязно алиби. А вие, сър? — Юстас се обърна към Джап. — Сега доволен ли сте?

— Докато гостувахте на мисис Алън, през цялото време сте били в дневната, така ли?

— Да.

— И не сте отивал на горния етаж, в стаята на мисис Алън?

— Не. Нали вече ви казах, че през цялото време бяхме в дневната и не сме излизали оттам?

Джап го погледна замислено минута или две, преди да отговори.

— Колко комплекта копчета за ръкавели притежавате?

— Копчета за ръкавели ли? Това какво общо има със случая?

— Разбира се, не сте длъжен да отговорите на въпроса.

— Защо пък да не отговоря? Нямам нищо против. Нямам какво да крия. Сетне ще настоявам за извинение... Ето ги... — Юстас изпъна ръце.

Джап с кимване потвърди, че е видял копчетата, направени от злато и платина.

— А сега ще ви покажа другите.

Стана, отвори едно чекмедже, извади оттам кутийка, разтвори я и я пхна доста грубо под носа на Джап.

— Много са красиви — отбеляза старши инспекторът. — Виждам, че едното е малко пострадало. Част от него я няма.

— И какво от това?

— Предполагам, че не си спомняте кога се е отчупила?

— Преди ден или два, не повече.

— Ще ви изненадам ли, ако ви кажа, че е станало, *когато сте бил на гости при мисис Алън?*

— Защо трябва да се изненадвам? Нали не отрекох, че съм бил у тях? — рече надменно майорът. Продължаваше да играе ролята на несправедливо обиден човек, но ръцете му трепереха.

Джап се приведе напред.

— Работата е там — започна инспекторът с назидателен глас, — че тази част *не бе открита в дневната*. Бе намерена на *горния етаж*, в будоара на мисис Алън. В стаята, където е била убита, и където един мъж е седял и е пушил *същите цигари, които пушите вие*.

Думите му дадоха резултат. Юстас се отпусна уплашено в креслото си. Погледът му угасна. Преображението на дръзкия грубиян в уплашен мерзавец не бе приятна гледка.

— Нищо не можете да докажете... — гласът му бе преминал в скимтене. — Опитвате се да ме примамите в капан, но няма да успеете... Имам си алиби... Онази вечер не съм се връщал в онзи дом...

Обади се Поаро.

— Така е. Онази вечер не сте се връщал в онзи дом. Не сте се връщал, *защото не ви е било необходимо*. Може би мисис Алън вече е била мъртва, *когато сте излязъл оттам*.

— Това е невъзможно... Невъзможно... Та тя беше досами вратата. Разговаряхме с нея... Хората трябва да са я чули... да са я видели...

— Хората са чули, как *вие* сте ѝ говорил — рече тихо Поаро. — Чули са как сте си дал вид, че изчаквате нейната реплика, и как после отново се обаждате. Много стар трик. Замисълът му е у хората да се създаде впечатлението, че тя е била там. Те обаче не са я видели, *след като не можеха да кажат дали е била облечена във вечерна рокля или домашна роба. Дори не можеха да кажат какъв цвят са били дрехите ѝ.*

— Боже мой! Това не е вярно! Не е вярно!

Изглеждаше напълно смазан и целият трепереше.

Джап го погледна с погнуса.

— Ще трябва да ви помоля да ме придружите, сър — рече строго.

— Арестувате ли ме?

— Задържам ви в интерес на следствието, ако тази формулировка ви удовлетворява повече.

Тишината бе нарушена от дълга измъчена въздишка. Чу се отчаяният глас на наперения допреди малко майор Юстас.

— Отидох си...

Еркюл Поаро потри ръце и весело се усмихна. Гледката очевидно му доставяше удоволствие.

[1] Място, колкото да се стъпи (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

— Много лесно се прекърши — изрази Джап професионалната си оценка по-късно същия ден.

С Поаро се движеха с кола по Бромтън Роуд.

— Разбра, че играта е приключила — отвърна разсеяно Поаро.

— Доста неща научихме за него — каза Джап. — Използвал е няколко различни фалшиви имена. Залавян е в чекова измама. Замесен е в афера, по време на която е живеел в Риц и се е представял за „полковник Дьо Бат“. Измамил е половин дузина бизнесмени от Пикадили. Засега го задържахме по обвинение в тези неща, докато изясним напълно и нашия случай. Къде все пак ме водите сега, драги ми приятелю?

— Любезни друже, всеки един случай трябва да се изясни от всички възможни ракурси. Всички въпроси трябва да получат своите отговори. Както вие се изразихте, започнах да разплитам тайната. За тайната на дипломатическото куфарче ми е думата.

— Да, струва ми се, че така се изразих: „Случаят с тайната на малкото дипломатическо куфарче“. Ако не се лъжа, то не е изчезнало.

— Не бързайте, *mon ami*^[1].

Автомобилът се понесе по уличката. Когато стигнаха до дома на номер 14, видяха как Джейн Плендърлит излиза от малка кола марка „Остин Севън“. Бе облечена в дрехи за голф.

Погледна двамата мъже, след това извади ключ и отвори вратата.

— Предполагам, че ще пожелаете да влезете?

Тръгна пред тях. Джап я последва в дневната. Поаро остана минута или две в антрето, мърморейки си нещо.

— *C'est embetant*^[2]. Колко е трудно да се измъкнеш от тази дреха.

След миг и той се озова в дневната. Беше без палто, но Джап присви устни под мустака си. Бе чул съвсем тихото скърцане на отваряща се врата на шкаф.

Джап погледна Поаро въпросително и в отговор той едва забележимо му кимна.

— Няма да ви отнема много време, мис Плендърлит — рече припряно Джап. — Искам само да науча от вас името на адвоката на мисис Алън.

— Адвокат ли? — момичето поклати глава. — Не знам дали въобще е имала адвокат.

— Е, след като се е настанила в този дом, все някой трябва да е подготвил наемния договор.

— Не е така. Дома го наех аз и договорът е на мое име. С Барбара се бяхме договорили само да ми плаща половината от наема. Беше една съвсем неформална договореност.

— Да... Предполагам, че в такъв случай няма как да ми помогнете.

— Съжалявам, че не мога да ви бъда от полза — отвърна учтиво Джейн.

— Всъщност, не беше особено важно — отвърна Джап, гледайки към вратата. — От голф ли се връщате?

— Да — тя леко се изчерви. — Предполагам, че може да ви се стори коравосърдечно, но истината е, че трябваше по някакъв начин да се разведрия. Инак щях направо да се задуша в тази къща!

Влагаше страст в думите си.

— Разбирам ви, *mademoiselle*. Съвсем понятно е. Напълно естествено. Да останеш в този дом насаме с мислите си определено не би било приятно.

— Радвам се, че ме разбирате — отвърна Джейн.

— Членувате ли в някой клуб?

— Да, играя голф в „Уентуърт“.

— Денят беше приятен — отбеляза Поаро.

— Уви, по дърветата почти не са останали листа. А само преди седмица гората беше прекрасна.

— Денят бе много приятен.

— Довиждане, мис Плендърлит — рече с официален глас Джап. — Ще ви се обадя, когато научим нещо по-определено. Между другото, вече задържахме един заподозрян.

— Кой е той?

Погледът ѝ бе изпълнен с нетърпение.

— Майор Юстас.

Тя кимна с разбиране. Извърна се и се наведе, за да запали камината.

— Е, какво ще кажете? — попита Джап, когато колата се отдалечи.

Поаро се усмихна.

— Работата бе съвсем лесна. Този път ключът бе на вратата.

— И?

Поаро отново се усмихна.

— Eh bien, този път стиковете за голф ги нямаше.

— Естествено. Това момиче в никакъв случай не е глупаво. *Да липсва нещо друго?*

Поаро кимна утвърдително.

— Да, драги ми приятелю. Липсва малкото *дипломатическо куфарче*.

Педалът за газта под крака на Джап подскочи.

— Дявол да го вземе! — изруга той. — Знаех си, че тук има нещо. Какво, по дяволите, обаче може да е то? Та аз го прегледах съвсем старателно.

— Клетн ми Джап! Как беше изразът? Май „елементарно, драги ми Уотсън“?

Джап го погледна отчаяно.

— Къде отиваме? — попита.

— Все още няма четири. Струва ми се, че бихме могли да пристигнем в „Уентуърт“ преди да се стъмни.

— Смятате ли, че тя наистина е била там?

— В това съм напълно уверен. Тя чудесно знае, че на нас ни е по силите да проверим твърденията ѝ. Да, според мен ще получим потвърждение, че тя е била в клуба.

Джап изръмжа.

— Добре, да вървим — започна умело да си пробива път сред колите. — Така и не виждам обаче какво общо с престъплението би могло да има дипломатическото куфарче. Просто не мога да проумея.

— Прав сте, драги ми приятелю. Напълно съм съгласен с вас. Няма нищо общо с него.

— В такъв случай... Впрочем, по-добре не ми казвайте нищо. Нека всичко да върви по реда си. Денят е наистина хубав.

Колата бе бърза и пристигнаха в „Уентуърт“ малко след четири и половина. През седмицата в клуба нямаше много хора.

Поаро отиде направо при управителя и поиска да види стиковете за голф на мис Плендърлит. Обясни, че на следващия ден тя ще играе на друго трасе.

Управителят извика нещо и едно момче започна да се рови из купчина стикове за голф в ъгъла на помещението. Най-сетне измъкна оттам сак с инициалите „Дж. П.“.

— Благодаря ви — рече Поаро. Отиде малко встрани и след това безгрижно зададе въпрос. — Да е оставяла при вас и едно малко дипломатическо куфарче?

— Днес не, сър. Може би го е оставила в бараката.

— Тя днес беше ли тук?

— Да, сър, видях я.

— Имате ли представа кое момче ѝ е носило стиковете днес? Търси едно дипломатическо куфарче и не може да се сети къде го е оставила.

— Никой не ѝ е носил стиковете. Като пристигна купи две топки и взе само два стика с метални глави. Не съм съвсем сигурен, но ми се струва, че в ръката си държеше малко куфарче.

Поаро му благодари и си тръгна. След това двамата мъже заобиколиха бараката. Поаро за миг се порадва на гледката.

— Да, тук наистина е много красиво. Погледнете тези тъмнозелени борове... Вижте езерото... Да, именно езерото...

Джап бързо го стрелна с поглед.

— Значи, езерото, така ли?

Поаро се усмихна.

— Допускам, че някой е могъл да забележи нещо. На ваше място бих проверил какво има в него.

[1] Приятелю (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Досадна работа (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ДЕСЕТА

Поаро направи крачка назад и косо огледа стаята. Остана удовлетворен. Креслата бяха разположени както трябва. Позвъни се на вратата. Джап, разбира се.

Човекът от Скотланд Ярд беше възбуден.

— Познахте, драги приятелю! Улучихте десетката! Вчера са забелязали как млада жена, по описание приличаща на Джейн Плендърлит, е хвърлила нещо в езерото. Успяхме лесно да го открием, макар и да имаше доста водорасли.

— И какво беше то?

— Беше точно дипломатическото куфарче! Защо обаче, за Бога? Нищо нямаше вътре. Нямаше ги дори и списанията. Защо ѝ е на една нормална млада жена да хвърля куфарче в езерото? Цяла нощ не можах да заспя, мъчейки се да открия отговора на този въпрос.

— *Mon pauvre Jarr*^[1]! Няма защо повече да се тревожите. Отговорът сам ще дойде при нас. Нали чухте звънеца?

Жорж, безупречно облеченият прислужник на Поаро, отвори вратата и обяви името на гостенката.

— Мис Плендърлит.

Момичето влезе в стаята и поздрави двамата мъже. От него продължаваше да лъха самоувереност.

— Поканих ви тук — започна да обяснява Поаро. — Заповядайте, седнете. Седнете и вие, Джап. Поканих ви тук, защото имам да ви съобщя някои вести.

Момичето седна и се огледа. С припряно движение свали шапката си и я остави настрана.

— Е, както виждам, майор Юстас е арестуван — каза тя.

— Предполагам, че сте прочела това в сутрешните вестници.

— Да.

— В момента е обвинен за някои дребни закононарушения — продължи Поаро. — Ние пък междувременно продължаваме да събираме доказателствен материал във връзка с убийството.

— Значи, *наистина* е било убийство? — попита нетърпеливо момичето.

Поаро кимна утвърдително с глава.

— Да — каза. — Говорим за убийство. За съзнателно унищожаване на едно човешко същество от друго човешко същество.

Тя потрепери.

— Недейте — рече. — Ужасно е, когато се изразявате по този начин.

— Така е, но и самият факт е ужасен.

Спря за миг и продължи.

— А сега, мис Плендърлит, ще ви разкажа как стигнах до истината в този случай.

Тя отмести поглед от Поаро към Джап. Той се усмихваше.

— Той си има собствени методи за откриване на истината, мис Плендърлит — поясни старши инспекторът. — Струва ми се, че ще бъде добре да го изслушаме.

Поаро започна.

— Както знаете, *mademoiselle*, пристигнахме с приятеля ми на местопрестъплението сутринта на шести ноември. Отидохме в стаята, където бе открито тялото на мисис Алън, и веднага ми направиха впечатление някои важни подробности. В тази стая имаше някои неща, които можех да окачества само като много странни.

— Продължавайте — каза момичето.

— Ще започна с миризмата на цигарен дим — рече Поаро.

— Боя се, Поаро, че малко преувеличавате — каза Джап. — Аз не усетих никаква миризма.

Поаро мигновено се извърна към него.

— Точно така. *Не сте усетил никаква миризма. И аз не усетих.* Именно това ми се видя много странно, тъй като вратата и прозорците бяха затворени, а в пепелника имаше не по-малко от десет угарки. Видя ми се странно, наистина много странно, че в стаята въобще не се чувстваше миризмата на застоял тютюнев дим.

— Значи това сте имал предвид! — въздъхна Джап. — Винаги се насочвате към фактите по най-заобиколния възможен начин.

— Както и вашият сънародник Шерлок Холмс. Не забравяйте, че вниманието му веднъж било привлечено от странното поведение на едно куче нощем, и в крайна сметка се оказало, че кучето не правило

нищо. Нека продължа — вниманието ми бе привлечено от часовника на ръката на мъртвата жена.

— От какво по-точно?

— Просто от това, че бе на дясната китка на жертвата. Повечето хора носят часовника си на лявата китка.

Джап сви рамене, но Поаро продължи, без да изчаква реакцията му.

— Както вие бихте се изразил, в това няма нищо особено. Много хора предпочитат да носят часовника на лявата си китка. А сега, приятели мои, ще привлече вниманието ви върху нещо действително интересно. Върху писалището.

— Бях сигурен, че ще го споменете — обади се Джап.

— Да, в него действително имаше нещо много странно. Нещо много необикновено. Преди всичко, от него липсваше нещо.

Чу се гласът на Джейн Плендърлит.

— Какво липсваше?

Поаро се извърна към нея.

— *Лист попивателна хартия, mademoiselle.* Листът върху пресата за попивателна хартия бе чист и неизползван.

Джейн сви рамене.

— Според мен, мистър Поаро, хората нерядко откъсват тези листове, когато са много зацапани.

— Така е, но къде ги даят след това? Изхвърлят ги в кошчето за отпадъци, нали? *В кошчето обаче нямаше такъв лист.* Аз проверих.

Джейн Плендърлит изглеждаше обхваната от нетърпение.

— Навярно защото листът е бил изхвърлен предния ден. Навярно листът попивателна хартия на пресата е бил чист, защото този ден Барбара не е писала никакви писма.

— Едва ли е било така, *mademoiselle.* *Същата вечер са видели мисис Алън да отива до пощенската кутия. Следователно, трябва да е писала писма.* Не е могла да ги напише на долния етаж, тъй като там няма принадлежности за писане. Би било трудно да се предположи, че е отишла да пише писма във вашата стая. Какво все пак обаче се беше случило с листа попивателна хартия, който тя е използвала за писмата си? Вярно е, че хората понякога захвърлят неща не в кошчетата за отпадъци, а в огъня. В стаята й обаче има само газова камина. *Камината на долния етаж пък не е била запалена предния ден, тъй*

като вие ми казахте, че при вашето завръщане сте я заварили готова и е трябвало само да ѝ драснете една клечка — спря за миг и продължи: — Много любопитен малък проблем. Търсих навсякъде и в кошчетата за отпадъци, и в кофата за боклук, но никъде не успях да открия лист използвана попивателна хартия, а това ми се беше сторило много важно. Останах с впечатлението, че някой умишлено е унищожил този къс хартия. Защо? Защото текстът, подсушен с нея, лесно би могъл да се прочете, като се постави хартията пред огледало. Писалището обаче ме впечатли с още нещо. Джап, може би си спомняте как бяха подредени вещите върху него? В центъра бяха пресата и мастилницата. От лявата ѝ страна се намираше поставката за писалки, а от дясната — календарът и пачето перо. *Eh bien*. Пачето перо имаше само декоративна функция. Не бе използвано. Още ли не проумявате? Повтарям, пресата за попивателна бе в средата, а от лявата ѝ страна се намираше поставката за писалки. *От лявата*, Джап! Не намирате ли, че е редно, когато се ползва *дясната ръка*, поставката да бъде *отдясно*? Започвате вече да проумявате, нали? Поставката за писалки бе разположена от лявата страна, а часовникът бе върху дясната китка. Попивателната хартия я нямаше, а пък в стаята нещо бе внесено. Пепелникът с угарки. Въздухът в стаята беше свеж и не миришеше на дим. Джап, в тази стая през нощта прозорецът е бил отворен, а не затворен. Опитах се да си представя какво е станало. — Поаро се извърна към Джейн: — Опитах се да си представя как вие, *mademoiselle*, пристигате с такси, разплащате се с шофьора, качвате се тичешком по стълбите, може би викайки „Барбара!“. Сетне отваряте вратата и виждате приятелката си мъртва с пистолет в ръка. В лявата ръка, естествено, *тъй като тя е левачка* и поради тази причина куршумът е пробил *главата ѝ откъм лявата страна*. Откривате бележка, адресирана до вас. В нея е била обяснена причината, накарала я да посегне на живота си. Бележката ще да е била много трогателна. Описвало се е как една млада, добра и нещастна жена, доведена до отчаяние от нечий шантаж, се е видяла принудена да сложи край на живота си... Смятам, че мисълта за отмъщение веднага се е появила в главата ви. Било дело на един мъж. Решили сте, че трябва да бъде наказан, да понесе заслужено възмездие. Взели сте пистолета, избърсали сте го и сте го поставили в дясната ѝ ръка. Прибрали сте бележката и най-горния лист попивателна хартия от

пресата, върху която е имало следи от писмото. Слезли сте на долния етаж, запалили сте камината и сте ги изгорили. После сте взели пепелника и сте го качила на горния етаж, за да се създаде впечатлението, че двама души са седели и разговаряли там. Взела сте и емайлираното парче от копче за ръкавели, търкалящо се на пода. За вас то е било едно щастливо откритие и сте решили, че с него се презастраховате. Затворили сте прозореца и сте заключили вратата. Не е трябвало да остане никаква следа, която да наведе към подозрението, че вие сте правили нещо в стаята. Решили сте, че полицията трябва да я открие точно в този ѝ вид, затова не сте поискали помощ от съседите си, а веднага сте се обадили в участъка. И така, играта продължава. Вие играете ролята си разумно и хладнокръвно. Първоначално отказвате да кажете каквото и да било, но умело ни подсказвате съмненията си дали е било самоубийство. По-късно ни пускате по следата на майор Юстас... Да, *mademoiselle*, всичко е било много добре замислено. Щяло е да се получи едно много добре замислено убийство. Убийството на майор Юстас.

Джейн Плендърлит скочи на крака.

— Нямаше да е убийство! Щеше да е възмездие! Именно този човек причини смъртта на клетата Барбара! На милата и беззащитна малка Барбара! Виждате ли, именно този човек е разрушил живота ѝ още в Индия. Тогава е била само на седемнадесет години, а той е бил женен и много по-възрастен от нея. После имала детенце. Могла е да го даде в някое сиропиталище, но не е искала дори и да чуе за това. Сменила обстановката и възприела името мисис Алън. Сетне детенцето умряло, а тя се завърнала тук и не след дълго се влюбила в Чарлз, в този надут и самонадеян пуяк. Обожаваше го и това нейно чувство подхранваше самодоволството му. Ако той не бе такъв, какъвто е, щях да я посъветвам да му разкаже всичко. При неговия характер обаче ѝ казах, че е най-добре да си мълчи. Освен това, единствено аз бях в течение на цялата история. Тогава изведнъж се появи отново онзи негодник, Юстас. За останалото вече се досещате. Той започна систематично да я изнудва за пари. Едва в онази последна вечер обаче тя си е дала сметка, че по този начин застрашава и репутацията на Чарлз, че го прави уязвим за скандал. Ако се беше омъжила за Чарлз, щеше да се превърне в същинска находка за Юстас — жена, омъжена за богат човек, ужасяващ се от самата мисъл за

скандал. Когато Юстас си заминал с парите, решила още веднъж да обмисли всичко. Написала ми писмо. В него обясняваше, че обича Чарлз и че именно за негово добро не трябва да си позволява да се омъжва за него. Беше ми написала, че е открила най-добрия възможен изход.

Джейн го погледна предизвикателно.

— Учудвате ли се в такъв случай на моята постъпка? Продължавате ли да я смятате за *убийство*!

— Да — отвърна строго Поаро. — Убийството може понякога да изглежда оправдано, *но въпреки това си остава убийство. Mademoiselle*, вие сте пряма жена с ясен ум. Не се крийте от истината. Приятелката ви в крайна сметка умря единствено, *защото е нямала смелостта да продължава да живее*. Може да ѝ съчувстваме. Може и да я съжалим. Обаче именно тя, а не някой друг, е посегнала на живота си.

Направи кратка пауза.

— А вие какво мислите? Този човек сега е в затвора и ще излежи дълга присъда за други свои деяния. Наистина ли бихте обременила съвестта си със смъртта, на което и да е човешко същество?

Погледът ѝ бе станал мрачен.

— Прав сте. Не бих искала — промърмори.

Сетне се извърна, напусна стаята и след малко се чу хлопването на външната врата.

Джап подсвирна дълго и продължително.

— Боже мой! — каза най-сетне.

Поаро седна и дружески му се усмихна. Мина доста време, преди някой от двамата да наруши мълчанието. Пръв се обади Джап.

— Значи се оказа, че имаме не убийство, замаскирано като самоубийство, а обратното!

— Така е. При това цялата работа бе замислена много добре. Никъде нямаше преиграване.

— А дипломатическото куфарче? То как се вписва в цялата история? — внезапно попита Джап.

— Драги ми приятелю, та аз вече ви казах, че то няма никакво отношение към нея.

— В такъв случай защо...

— Не забравяйте стикове за голф, Джап. Стикете за голф. *Бяха стикете за голф на човек, който предпочита да ползва лявата си ръка.* Джейн Плендърлит държеше своите стикове в „Уентуърт“. Ние видяхме стикете на Барбара Алън. Няма защо да се учудваме от това, че Джейн страшно се смути, когато отворихме шкафа. Целият ѝ план можеше да се провали още тогава. Тя обаче съобразява бързо и веднага си е дала сметка, че се е издала. Видя, че ние забелязахме вълнението ѝ. Затова и направи най-умното нещо, което ѝ хрумна в този момент и реши да ни насочи по погрешна следа, да привлече вниманието ни върху нещо друго. Веднага заяви, че куфарчето е нейно, че го е донесла тази сутрин и че в него няма нищо, надявайки се, че ние ще съсредоточим вниманието си върху него. Поради същата причина, когато на следващия ден реши да се отърве от стикете за голф, отново взе куфарчето със себе си...

— Значи истинската ѝ цел е била...

— Помислете си, драги ми приятелю, как най-лесно можеш да се отървеш от сак със стикове за голф? Не можеш просто да ги изгориш или да ги захвърлиш в кофата за боклук. Винаги би съществувал риска някой да ги открие и да ти ги върне. Затова и мис Плендърлит ги взима със себе си на игрището за голф. Сетне ги оставя в бараката, взима два стика с метални глави от собствения си сак и тръгва да играе голф, без да ползва помощник. Без съмнение от време на време е чупила по някой стик и е захвърляла парчетата в шубраците. Никой не би се учудил да открие сред тях счупени стикове за голф. Всеизвестно е, че много хора, когато не им върви играта, в гнева си счупват стикете си и ги захвърлят. Самата игра ги довежда до такова състояние. Тъй като Джейн си дава сметка, че може да е следена, решава да ни заблуди, като захвърля в езерото куфарчето си при това така, че да бъде забелязана. И в това, драги ми приятелю, се крие „Тайната на дипломатическото куфарче“.

Джап погледна приятеля си и няколко минути не каза нищо. Сетне стана, потупа го по рамото и започна шумно да се смее.

— За една стара кримка се справихте доста добре! Заслужава да се отпразнува, приятелю! Ще отидем ли да обядваме някъде?

— С удоволствие, драги. Струва ми се, че няма да ни дойдат никак зле *omelette aux champignons, blanquette de veau, petits pois a la francaise* и *baba au rhum*^[2].

— Да вървим — рече Джап.

[1] Клетият ми Джап! (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Омлет с гъби, телешки котлет, грах по френски и сладкиш с ром (фр.). — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.